

Hrvatski
zavod za
zdravstveno
osiguranje

Croatian
Health
Insurance
Fund

**IZVJEŠĆE O POSLOVANJU
HRVATSKOG ZAVODA ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE
ZA 2024. GODINU**

ZAGREB, VELJAČA 2025.

SADRŽAJ

1. UVOD.....	3
2. OSIGURANE OSOBE.....	4
3. PRIHODI – PRIMICI	8
4. RASHODI – IZDACI.....	11
5. ZDRAVSTVENA ZAŠTITA.....	17
6. NAKNADE.....	28
7. OBVEZE	35
8. POTRAŽIVANJA	36
9. FINANCIJSKI REZULTAT.....	37
10. ZAKLJUČAK.....	38

1. UVOD

Ubrzan gospodarski rast u 2024. godini pridonio je porastu broja zaposlenih kao i snažnom rastu plaća što se odrazilo na poslovanje Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (u dalnjem tekstu: HZZO). Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, za razdoblje od siječnja do prosinca 2024. prosječna mjeseca bruto plaća po zaposlenome u pravnim osobama Republike Hrvatske u odnosu na isto razdoblje prethodne godine nominalno je viša za 15,0 %, dok je broj zaposlenih u istom razdoblju porastao za 1,6 %. U državnim i javnim službama provedena je sveobuhvatna reforma sustava plaća donošenjem Zakona o plaćama u državnoj službi i javnim službama („Narodne novine“, broj 155/2023.) i uredbi kojima se reguliraju radna mjesta i koeficijenti za plaće u državnim i javnim službama („Narodne novine“, broj 22/2024.), što je utjecalo na rast plaća u državnom i javnom sektoru. Također treba spomenuti da su u ožujku 2024. godine sindikati i Vlada Republike Hrvatske sklopili Temeljni kolektivni ugovor za zaposlenike u javnim službama („Narodne novine“, broj 29/2024).

Rast plaća i zaposlenih utjecao je na rast prihoda od doprinosa, glavnog izvora financiranja HZZO-a, što je omogućilo redovito izvršavanje obveza prema ugovornim subjektima kao i podmirivanje dospjelih obveza. S druge strane, provođenje reforme sustava plaća u državnim i javnim službama imalo je utjecaj i na povećanje rashoda HZZO-a, prvenstveno u dijelu koji se odnosi na zdravstvenu zaštitu. Tako su tijekom godine, u skladu s Uredbom o nazivima radnih mjesta, uvjetima za raspored i koeficijentima za obračun plaće u javnim službama („Narodne novine“, broj 22/2024.) povećavani maksimalni iznosi sredstava za provođenje bolničke i specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranje tzv. bolnički limiti (ukupno 23%) te su usklađivane cijene zdravstvenih usluga ostalim provoditeljima zdravstvene zaštite.

U 2024. godini, HZZO je, u cilju rješavanja problema vezano uz dospjele nepodmirene obveze u sektoru zdravstva, a radi zadržavanja jednake razine zdravstvene zaštite na cijelom području Republike Hrvatske i osiguranja nesmetanog funkcioniranja bolničkih zdravstvenih ustanova, proveo dvije Odluke Vlade Republike Hrvatske u ukupnom iznosu od 131,2 milijuna eura, kojima je isplaćena namjenska pomoć bolničkim zdravstvenim ustanovama za podmirivanje dijela dospjelih obveza prema dobavljačima lijekova, potrošnog i ugradbenog medicinskog materijala.

Donesena je i jedna izmjena i dopuna finansijskog plana HZZO-a za 2024. godinu u listopadu („Narodne novine“, broj 125/2024.) kojom su, zbog procjene većeg ostvarenja prihoda od doprinosa od planiranog te smanjenim rashodima za cjepivo protiv bolesti COVID-19, pokriveni povećani rashodi na aktivnostima zdravstvene zaštite i novčаниh naknada te je izvršena preraspodjela unutar i između pojedinih aktivnosti.

U svibnju 2024. HZZO je, s ciljem uspostave efikasnijeg upravljanja i nadzora u zdravstvenom sustavu, započeo s produkcijom novog poslovнog informatičkog sustava eHZZO, s digitalnom razmjenom podataka s nacionalnim i međunarodnim institucijama.

U ovom Izvješću prikazani su značajniji finansijski pokazatelji poslovanja HZZO-a potkrijepljeni naturalnim pokazateljima za zdravstvenu zaštitu i privremenu nesposobnost za rad u razdoblju od siječnja do prosinca 2024. godine u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

2. OSIGURANE OSOBE

Tijekom 2024. godine, u sustavu obveznog zdravstvenog osiguranja, evidentirano je prosječno 4.067.533 osiguranih osoba što je 0,98 % ili 40.217 osoba manje nego u istom razdoblju prethodne godine kada ih je prosječno evidentirano 4.107.750. U strukturi ukupno osiguranih osoba HZZO-a raste jedino broj aktivnih osiguranika, broj umirovljenika je na istom nivou, a ostale kategorije imaju trend pada.

Unutar baze osiguranih osoba HZZO-a često dolazi do promjena njihova statusa, što kod izračuna prosječnog broja osiguranih osoba za određeno razdoblje, dovodi do toga da ista osoba „ulazi“ u prosjek više kategorija osiguranja. Ako se eliminira utjecaj promjene statusa osiguranih osoba tijekom godine i rad umirovljenika na pola radnog vremena, u 2024. godini je prema jedinstvenom matičnom broju osigurane osobe, evidentirano prosječno 4.022.770 osiguranih osoba.

U strukturi ukupnog broja osiguranih osoba, prosječan broj aktivnih osiguranika iznosi 1.763.654 što je 2,28 % ili 39.276 zaposlenih više u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Nastavak trenda rasta gospodarskih aktivnosti rezultiralo je novim zapošljavanjem što je pozitivno utjecalo na prihode od doprinosa. Potrebno je napomenuti da se zadnjih nekoliko godina na tržište rada sve više uključuju umirovljenici (uglavnom na 4 sata) koji time ne gube pravo na mirovinu (u 2024. evidentirano 28.284 umirovljenika/radnika). Isto tako, za određene poslove (kao što su sezonski poslovi u turizmu i poljoprivredi, poslovi u građevini i trgovini) za koje nema dovoljno prijavljenih domaćih radnika, zapošljavaju se državlјani zemalja izvan Europske unije. Naime, širenjem europskog tržišta rada za hrvatske državlјane, za prethodno spomenute poslove, poslodavci na domaćem tržištu zapošljavaju državlјane drugih zemalja kojima je ponuđena cijena rada prihvatljiva.

U strukturi broja aktivnih osiguranika prema spolu, 821.640 ili 46,59 % čine žene, a 942.014 ili 53,41 % čine muškarci. U odnosu na prethodnu godinu, broj zaposlenih žena povećan za 15.705, a muškaraca za 23.571.

Tijekom 2024. godine evidentirano je prosječno 1.034.139 umirovljenika, što predstavlja povećanje od 721 osobe ili 0,07 % u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, kada je evidentirano 1.033.418 umirovljenika.

Prosječan broj osiguranih osoba koje smo svrstali u stavku „ostale kategorije“ (čine ih djeca do navršene 18. godine života i učenici srednjih škola i studenti koji nisu osigurani kao članovi obitelji, nezaposleni, INO osiguranici - umirovljenici, poljoprivrednici, osobe nesposobne za samostalan život i rad i ostali) smanjen je 5,26 % u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Na smanjenje je najvećim dijelom utjecao pad prosječnog broja osiguranih osoba u kategoriji nezaposleni. Naime, izmjenom Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju („Narodne novine“, 33/2023.), u dijelu kojim se regulira status osiguranih osoba, utvrđena je obveza osiguranim osobama s osnova nezaposlenosti, a koje nisu prijavljene na Zavodu za zapošljavanje, da se svaka tri mjeseca javljaju HZZO-u radi potvrđivanja svoga statusa. Sve osobe koje se nisu javile do predviđenog roka, odnosno koje nisu regulirale svoj status, izbrisane su iz evidencije HZZO-a kao nezaposlene osobe, uz mogućnost ponovne prijave ako zadovoljavaju druge uvjete za prijavu na zdravstveno osiguranje. Uvođenje ove odredbe 2023. godine dovelo je do pada prosječnog broja osoba osiguranih po osnovi nezaposlenosti.

Broj osoba koje su osigurane kao članovi obitelji smanjuje se najvećim dijelom zbog promjene osnove osiguranja kod kategorije djece do navršene 18. godine života koje se sve manje osiguravaju kao članovi obitelji, a više kao nositelji osiguranja (unutar kategorije ostali osiguranici).

Kategorija osiguranja	Prosječan broj				Učešće %	
	2022.	2023.	2024.	Indeks '24/'23	2023.	2024.
aktivni osiguranici	1.676.302	1.724.378	1.763.654	102,28	41,98	43,36
umirovljenici	1.039.554	1.033.418	1.034.139	100,07	25,16	25,42
članovi obitelji	320.516	287.114	262.788	91,53	6,99	6,46
ostali	1.112.477	1.062.840	1.006.952	94,74	25,87	24,76
Ukupno Republika Hrvatska	4.148.849	4.107.750	4.067.533	99,02	100,00	100,00

Uvidom u strukturu osiguranih osoba prema kategorijama osiguranja, povećan je udio aktivnih osiguranika s 41,98 % na 43,36 % što je dobar trend budući da tako HZZO ostvaruje veće prihode od doprinosa i financira zdravstvenu zaštitu svih kategorija osiguranih osoba. Kao što je iz prethodne tablice vidljivo, umirovljenici čine 25,42 %, ostali 24,76 % i članovi obitelji 6,46 % u ukupnom broju osiguranih osoba.

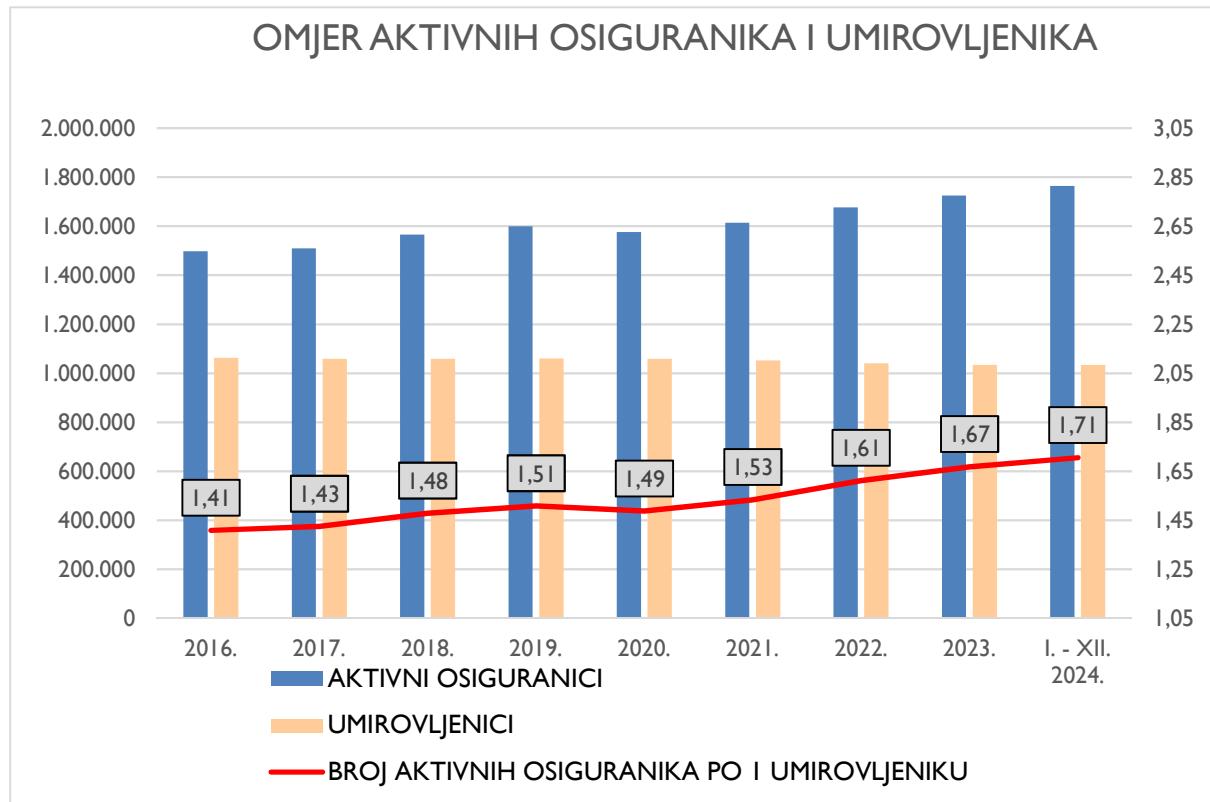
Od ukupnog broja osiguranih osoba (4.067.533), nositelji osiguranja čine 93,54 % ili 3.804.745 osoba, a članovi obitelji nositelja osiguranja 6,46 % ili 262.788 osoba. Tako je uz 1.763.654 aktivnih radnika pravo na zdravstvenu zaštitu ostvarilo i 176.836 članova njihovih obitelji (10,03 %). Uz 1.034.139 umirovljenika, evidentirano je 57.575 članova obitelji (5,57 %), a uz 1.006.952 osiguranika u kategoriji ostali, evidentirano je 28.377 članova njihovih obitelji (2,82 %).

Odnos nositelja osiguranja i pripadajućih članova obitelji vidljiv je u sljedećem pregledu:

Kategorije osiguranja	Prosječan broj u 2024.		
	Nositelji osiguranja	Članovi obitelji nositelja osiguranja	% članova obitelji u odnosu na nositelje
- aktivni osiguranici	1.763.654	176.836	10,03
- umirovljenici	1.034.139	57.575	5,57
- ostali	1.006.952	28.377	2,82
Ukupno Republika Hrvatska	3.804.745	262.788	6,91

Daljnje povećanje broja aktivnih osiguranika pridonosi nastavku trenda rasta omjera broja zaposlenih po umirovljeniku. Tako na jednog umirovljeniku dolazi 1,71 zaposlenih (u istom razdoblju prethodne godine omjer je bio 1:1,67) što je vidljivo na sljedećem grafikonu.

Grafikon 1

U sljedećoj tablici prikazan je usporedni pregled broja aktivnih i ukupno osiguranih osoba po područnim ustrojstvenim jedinicama (dalje u tekstu: PUJ). Najveći porast broja zaposlenih posebno je vidljiv uglavnom u turističkim središtima kao što su Zagreb (4,65 %), Zadar (4,04 %), Pazin (3,82 %), Dubrovnik (3,53 %), Rijeka (2,87 %) i Split (2,38 %), što je iznad prosječnog povećanja broja aktivnih osiguranika na razini Republike Hrvatske koje je iznosilo 2,28 %.

U područnim ustrojstvenim jedinicama Bjelovar, Čakovec, Osijek, Sisak, Požega, Vinkovci i Virovitica došlo je do smanjenja broja aktivnih osiguranika.

PODRUČNE USTROJSTVENE JEDINICE	AKTIVNI OSIGURANICI			UKUPNO OSIGURANE OSOBE		
	2023.	2024.	INDEKS 2024/23	2023.	2024.	INDEKS 2024/23
	1	2	3	4	5	6
BJELOVAR	41.141	40.647	-1,20%	105.567	102.439	-2,96%
ČAKOVEC	45.817	45.411	-0,89%	107.840	106.140	-1,58%
DUBROVNIK	53.727	55.621	3,53%	127.313	126.765	-0,43%
GOSPIĆ	18.379	18.704	1,77%	44.950	44.707	-0,54%
KARLOVAC	46.576	47.001	0,91%	114.867	113.265	-1,39%
KOPRIVNICA	42.926	43.123	0,46%	104.958	102.890	-1,97%
KRAPINA	55.221	55.650	0,78%	123.159	122.216	-0,77%
OSIJEK	105.740	105.465	-0,26%	270.137	263.447	-2,48%
PAZIN	100.907	104.764	3,82%	217.213	218.436	0,56%
POŽEGA	25.221	24.542	-2,69%	67.172	64.577	-3,86%
RIJEKA	122.579	126.100	2,87%	286.847	285.857	-0,35%
SISAK	57.325	57.027	-0,52%	148.083	143.225	-3,28%
SLAVONSKI BROD	51.331	51.390	0,11%	139.068	134.338	-3,40%
SPLIT	183.849	188.218	2,38%	458.724	453.568	-1,12%
ŠIBENIK	39.815	40.111	0,74%	102.867	101.467	-1,36%
VARAŽDIN	74.206	74.839	0,85%	163.234	162.747	-0,30%
VINKOVCI	54.918	54.308	-1,11%	152.882	145.418	-4,88%
VIROVITICA	27.219	26.839	-1,40%	74.350	71.265	-4,15%
ZADAR	69.153	71.945	4,04%	173.746	174.290	0,31%
ZAGREB	508.328	531.949	4,65%	1.124.773	1.130.476	0,51%
UKUPNO:	1.724.378	1.763.654	2,28%	4.107.750	4.067.533	-0,98%

3. PRIHODI – PRIMICI

Ukupni prihodi i primici HZZO-a u 2024. godini ostvareni su u iznosu od 5.937.565.928,34 EUR, što je za 15,76 % ili u nominalnom iznosu 808.406.061,69 EUR više u odnosu na 2023. godinu. Tako velik rast u odnosu na prethodnu godinu proizlazi iz rasta najznačajnije stavke u strukturi ukupnih prihoda - prihoda od doprinosa, koji su u odnosu na 2023. godinu porasli za 19,10% ili nominalno 764.171.447,02 EUR i iznose 4.765.681.785,52 EUR. Uz njih, rast od 9,84 % ili nominalno 69.889.277,00 EUR više nego prethodne godine evidentiran je kod prihoda od proračunskih transfera koji su ostvareni u iznosu od 780.458.857,00 EUR.

Pregled ostvarenih prihoda u 2024. u odnosu na 2023. godinu u EUR

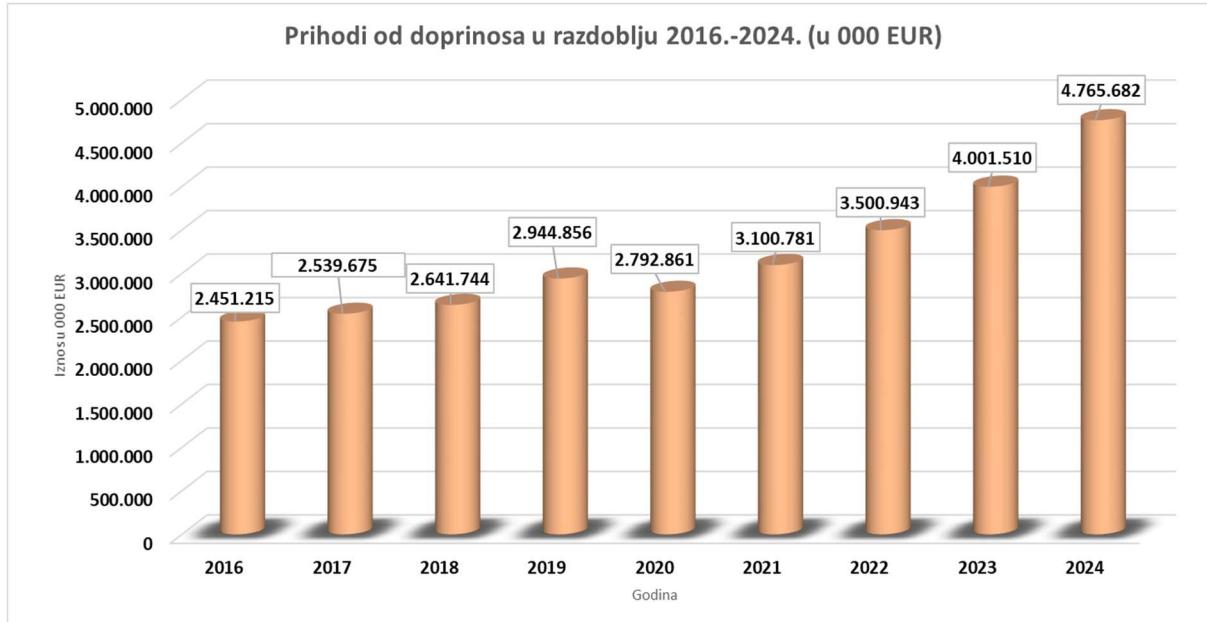
Prihodi - primici	2023.	2024.	Indeks	Struktura	
				2023.	2024.
Prihodi od doprinosa	4.001.510.338,50	4.765.681.785,52	119,10	78,01	80,26
Prihodi od proračuna - transfer	710.569.580,00	780.458.857,00	109,84	13,85	13,14
Prihodi po posebnim propisima	401.979.652,80	373.373.781,03	92,88	7,84	6,29
Prihodi od imovine	7.306.112,76	12.754.319,94	174,57	0,14	0,22
Pomoći iz ino i unutar općeg proračuna za projekte EU	5.416.800,64	4.722.531,32	87,18	0,11	0,08
Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	314.308,15	334.126,87	106,31	0,01	0,01
Ostali prihodi	58.445,84	45.499,21	77,85	0,00	0,00
Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	2.004.627,96	195.027,45	9,73	0,04	0,00
Ukupni prihodi	5.129.159.866,65	5.937.565.928,34	115,76	100,00	100,00

Prihodi od doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje, ozljede na radu i profesionalne bolesti glavni su izvor prihoda HZZO-a s udjelom od 80,26 %. U 2024. godini ostvareni su u iznosu od 4.765.681.785,52 EUR, što je u odnosu na prethodnu godinu povećanje od 19,10 % odnosno u nominalnom iznosu 764.171.447,02 EUR.

Budući da se prihodi od doprinosa ostvaruju uplatom iznosa po stopi od 16,5 % na osnovicu koju čine bruto plaće zaposlenih osoba, porast broja zaposlenih kao i rast plaća, u uvjetima ubrzanog gospodarskog rasta, utjecali su na povećanje ovih prihoda. Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, za razdoblje od siječnja do prosinca 2024. prosječna mjesecna bruto plaća po zaposlenome u pravnim osobama Republike Hrvatske viša je za 15,0 % u odnosu na isto razdoblje 2023., dok je broj zaposlenih u istom razdoblju porastao za 1,6 %.

U listopadu 2024. godini napravljena je izmjena i dopuna finansijskog plana HZZO-a kojom su povećani prihodi od doprinosa zbog iznadprosječnog ostvarenja do mjeseca kolovoza, čime je omogućeno pokrivanje povećanih troškova zdravstvene zaštite uslijed povećanja bolničkih limita i cijena zdravstvenih usluga.

Grafikon 2

Prihodi od proračuna ostvaruju se sukladno članku 72. i 82. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju (dalje u tekstu: Zakon) i članka 14.a Zakona o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju. Čine ih prihodi od proračunskih korisnika koji plaćaju doprinose za nezaposlene osobe, za osobe kojima je odlukom nadležnog suda oduzeta sloboda, prihodi na ime premija za police dopunskog zdravstvenog osiguranja za osiguranike kojima se polica pokriva na teret državnog proračuna (članak 72. Zakona) te za pokriće troškova zdravstvene zaštite osiguranih osoba koji su to pravo ostvarili na teret državnog proračuna (članak 82. stavak 1. Zakona). Isto tako, u skladu s člankom 82. stavak 3. Zakona, u proračunu se osiguravaju dodatna sredstva za pokriće prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja. Naime, zakonskim izmjenama 2023. godine vezanim uz ostvarivanje prihoda obveznog zdravstvenog osiguranja (Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju, „Narodne novine“, 33/2023.), ukinuta je odredba uplate posebnog poreza na duhanske prerađevine u visini od 32 % iz proračuna te su izmjenama Zakona o doprinosima („Narodne novine“, 33/2023.) ukinuti dodatni doprinosi za zdravstveno osiguranje na mirovine veće od prosječne neto plaće (po stopi od 3 %) kao i doprinosi koje je uplaćivao Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje na masu isplaćenih mirovina koje su manje od prosječne plaće u Republici Hrvatskoj (po stopi od 1 %) i na mirovine prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (po stopi od 3 %).

Budući da su navedenim zakonskim izmjenama smanjeni prihodi HZZO-a dok su istovremeno smanjeni rashodi državnog proračuna, dodavanjem stavka 3. u članku 82. Zakona omogućeno je da se ostvarene uštede u državnom proračunu usmjere u zdravstvenu zaštitu građana Republike Hrvatske kako bi se osigurala financijska stabilnost zdravstvenog sustava i zadržavanje jednakog opsega prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja.

Tako su prihodi od proračuna u 2024. godini ostvareni u planiranom iznosu od 780.458.857,00 EUR i čine 13,14 % ukupnih prihoda HZZO-a te su u odnosu na prethodnu godinu veći za 9,84 % odnosno 69.889.277,00 EUR.

Prihodi po posebnim propisima, s udjelom od 6,29 % u ukupnim prihodima, ostvareni su u iznosu 373.373.781,03 EUR što je 7,12 % manje nego u 2023. godini kada su iznosili 401.979.652,80 EUR. Prihode po posebnim propisima čine prihodi od sufinanciranja cijene usluge, odnosno participacije, prihodi od premije dopunskog zdravstvenog osiguranja, prihodi od inozemnih osiguranja temeljem sklopljenih međunarodnih ugovora o zdravstvenom osiguranju, prihodi od premije obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti, prihodi na temelju refundacija rashoda iz prethodnih godina te ostali nespomenuti prihodi po posebnim propisima. Nakon nekoliko godina porasta ovih prihoda, u 2024. godini došlo je do njihovog pada zbog smanjenja ostalih nespomenutih prihoda po posebnim propisima koji su ostvareni u iznosu od 86.137.315,41 EUR ili 34,06 % manje (130.625.593,27 EUR u 2023.). Naime, glavninu ovih prihoda čine prihodi od rabata na lijekove s Popisa posebno skupih lijekova i lijekova s osnovne i dopunske liste lijekova te prihoda od naknada za stavljanje na listu lijekova HZZO-a, koji su ostvareni u iznosu od 83.305.334,93 EUR ili 34,2 % manje (128.563.642,38 EUR u 2023.). Smanjenje ovih prihoda proizlazi iz promijenjenog modela ugovaranja posebno skupih lijekova, pri čemu su snižene cijene lijeka na Cjeniku posebno skupih lijekova, odnosno cijene po kojoj će se lijek isporučivati u bolničke zdravstvene ustanove, s ciljem smanjenja troškova bolnica za lijekove s Popisa posebno skupih lijekova. Uz to, uvođenje novog sustava eHZZO i novih modula vještačenja posebno skupih lijekova utjecalo je na smanjenje ovih prihoda te se očekuje da će, uspostavom redovitog postupanja u vještačenjima, u sljedećem periodu doći do normalizacije u priljevu ovih prihoda.

Prihodi od sufinanciranja cijene usluge, odnosno participacije ostvareni su u iznosu od 43.452.644,97 EUR, a odnose se na prihode od naplaćene gotovine u primarnoj zdravstvenoj zaštiti od osiguranih osoba bez police dopunskog osiguranja u iznosu od 2.615.542,41 EUR, prihode naplaćene od privatnih osiguravatelja dopunskog zdravstvenog osiguranja u iznosu od 8.108.741,64 EUR, dok se najveći dio odnosi na prihode od dopunskog zdravstvenog osiguranja koji iznose 32.728.360,92 EUR. Razlog manjeg prihoda od dopunskog osiguranja posljedica je zatvaranja obveze obveznog zdravstvenog osiguranja prema dopunskom zdravstvenom osiguranju u iznosu od 46 mil. EUR iz ranijih godina. Prihodi od premije dopunskog zdravstvenog osiguranja ostvareni su u iznosu od 148.201.848,52 EUR, a u sljedećoj tabeli prikazan je ukupan broj važećih polica dopunskog zdravstvenog osiguranja na dan 31.12.2024./2023. godine:

	31.12.2023.	31.12.2024.	Indeks
Osiguranici koji sami plaćaju policu	1.590.705	1.601.836	100,70
Na teret sredstva DPRH	560.081	538.886	96,22
Ukupno:	2.150.786	2.140.722	99,53

Broj važećih polica u dopunskom zdravstvenom osiguranju na dan 31.12.2024. godine iznosio je 2.140.722, s tim da 1.601.836 osiguranika sami plaćaju policu dopunskog zdravstvenog osiguranja, a za 538.886 osiguranika polica je plaćena na teret državnog proračuna.

Tijekom 2024. godine zaključeno ukupno 2.262.895 polica (2.286.049 u 2023.). Od tog broja, 594.668 osiguranika ispunjava uvjete da im se polica plaća na teret državnog proračuna (623.921 u 2023.), dok njih 1.668.227 sami plaćaju policu dopunskog zdravstvenog osiguranja

(1.662.128 u 2023.). Iz navedenih podataka vidljivo je da se ukupan broj polica i dalje smanjuje. Naime, povećanjem imovinskog cenzusa za oslobođenje od plaćanja dopunskog zdravstvenog osiguranja, koji se utvrđuje svake godine, smanjen je broj polica koje se plaćaju na teret proračuna, dok je s druge strane, povećan broj polica koje osiguranici plaćaju sami.

Prihodi od inozemnih osiguranja temeljem sklopljenih međunarodnih ugovora o zdravstvenom osiguranju u 2024. godini ostvareni su u iznosu od 83.760.837,75 EUR dok su prihodi od premije obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti koje izdvajaju društva za osiguranje na ime naplaćene funkcionalne premije obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti i koji se obračunavaju po stopi od 5 %, ostvareni u iznosu od 11.821.107,78 EUR.

Prihodi od imovine čine 0,22 % ukupnih prihoda te su ostvareni u iznosu od 12.754.319,94 EUR ili 74,57 % više nego prethodne godine kada su iznosili 7.306.112,76 EUR. Glavnina ovih prihoda odnosi se na prihode od finansijske imovine u iznosu od 12.716.292,62 EUR, a čine ih kamate na oročena sredstva na računu HNB prema Odluci o kamatnim stopama na novčana sredstva subjekta javnog sektora kod HNB-a, („Narodne novine“, broj 154/2022.) i koja su u 2024. godini ostvarena u iznosu od 6.791.837,46 EUR, zatim prihodi od zateznih kamata u iznosu od 5.899.944,68 EUR koje su višestruko veći zbog zasebnog iskazivanja podataka o kamatama na doprinose prema preporuci Državnog ureda za reviziju, te prihodi od pozitivnih tečajnih razlika u iznosu od 24.510,48 EUR. Prihodi od nefinansijske imovine u iznosu od 38.027,32 EUR ostvareni su od zakupa i iznajmljivanje imovine.

Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna za projekte EU ostvareni su u iznosu od 4.722.531,32 EUR, a odnose se na prihode po projektima eHZZO, eLijekovi, CHDC-Croatian Health Data Centre, Extended EHR@EU Data Space for Primary Use i Cjelovita obnova poslovne zgrade HZZO-a u Sisku kao i na refundacije Europske komisije.

Prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga ostvareni su u iznosu od 334.126,87 EUR, 6,31 % više u odnosu na prošlu godinu dok su prihodi od kazni, upravnih mjera i ostali prihodi ostvareni u iznosu od 45.499,21 EUR, 22,15 % manje nego 2023.

Prihodi od prodaje nefinansijske imovine ostvareni su u iznosu od 195.027,45 EUR, a odnose se na prihode od obročne otplate otkupljenih stanova te od prodaje stanova i automobila.

4. RASHODI – IZDACI

Ukupni rashodi i izdaci, prema knjigovodstvenoj evidenciji zaprimljenih računa i otplate primljenih zajmova, u 2024. godini iznosili su 5.881.285.113,30 EUR što je 14,84 % ili u nominalnom iznosu 760.129.105,50 EUR više od rashoda u prethodnoj godini kada su iznosili 5.121.156.007,80 EUR. Napominjemo da se rashodi, u skladu s Pravilnikom o proračunskom računovodstvu, priznaju u momentu nastanka poslovnog događaja (obveze) u izvještajnom razdoblju neovisno o tome jesu li plaćeni ili ne. Zbog toga iznosi unaprijed doznačenih limita bolničkim zdravstvenim ustanovama od strane HZZO-a nisu u cijelosti uključeni u troškove promatranog razdoblja ako HZZO nije zaprimio račune za izvršene zdravstvene usluge za cijeli iznos doznačenih limita bolnicama.

Rashodi – izdaci u 2024. godini u odnosu na 2023. godinu (u EUR) i struktura

Rashodi - izdaci	2023.	2024.	Indeks	Struktura	
				2023.	2024.
Zdravstvena zaštita obveznog zdravstvenog osiguranja i zaštita zdravlja na radu	4.390.891.034,49	5.030.598.237,78	114,57	85,74	85,54
Zdravstvena zaštita dopunskog zdravstvenog osiguranja	201.906.440,71	279.057.713,57	138,21	3,94	4,74
Ukupna zdravstvena zaštita	4.592.797.475,20	5.309.655.951,35	115,61	89,68	90,28
Ukupne naknade	435.593.877,65	477.593.226,07	109,64	8,51	8,12
Rashodi za zaposlene	48.701.552,12	61.918.850,14	127,14	0,95	1,05
Materijalni rashodi	13.484.081,20	14.986.639,63	111,14	0,26	0,26
Financijski rashodi	2.566.005,84	2.594.822,20	101,12	0,05	0,04
Rashodi po projektima EU	10.131.735,63	607.705,02	6,00	0,20	0,01
Ostali rashodi-naknada štete	387.484,83	439.556,24	113,44	0,01	0,01
Rashodi za nabavu nefin. imovine	2.479.752,44	4.219.988,65	170,18	0,05	0,07
Ukupno ostali rashodi	77.750.612,06	84.767.561,88	109,02	1,52	1,44
Ukupni rashodi	5.106.141.964,91	5.872.016.739,30	115,00	99,71	99,84
Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	15.014.042,89	9.268.374,00	61,73	0,29	0,16
Ukupni rashodi - izdaci	5.121.156.007,80	5.881.285.113,30	114,84	100,00	100,00

Glavne djelatnosti HZZO-a, koje čine 98,40 % ukupnih rashoda, su rashodi za zdravstvenu zaštitu temeljem obveznog i dopunskog osiguranja te isplate naknada zbog privremene nesposobnosti za rad kao i ostalih naknada koje proizlaze iz Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju.

U strukturi ukupnih rashoda i izdataka, najveći dio čine rashodi za zdravstvenu zaštitu s udjelom od 90,28 %, naknade čine 8,12 %, ostali rashodi 1,44 %, a izdaci za otplatu zajma 0,16 % iskazanih ukupnih rashoda.

Sredstva za ukupnu zdravstvenu zaštitu iskazana su u iznosu od 5.309.655.951,35 EUR što je 15,61 % više u odnosu na prethodnu godinu kada su iznosili 4.592.797.475,20 EUR. U okviru ovih rashoda, na zdravstvenu zaštitu u obveznom zdravstvenom osiguranju odnosi se 5.030.598.237,78 EUR što je 14,57 % ili u nominalnom iznosu 639.707.203,29 EUR više u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, najvećim dijelom zbog povećanja bolničkih limita i cijena zdravstvenih usluga te isplate namjenske pomoći bolnicama tijekom godine. U dopunskom zdravstvenom osiguranju, troškovi zdravstvene zaštite iznose 279.057.713,57 EUR, 38,21 % ili nominalno 77.151.272,86 EUR više nego u istom razdoblju prethodne godine. Ukupne naknade izvršene su u iznosu od 477.593.226,07 EUR, što je 9,64 % više od izvršenja u 2023. godini.

Ostali rashodi u 2024. godini evidentirani su u iznosu od 84.767.561,88 EUR i veći su 9,02 % od istih u prethodnoj godini. Ovdje ubrajamo rashode za zaposlene, materijalne rashode, financijske rashode, rashode za nabavu nefinansijske imovine, rashode po EU projektima te naknade štete (odštetni zahtjevi-azbestoza).

Rashodi za zaposlene, koji imaju najveći udio u ostalim rashodima (73,05 %), izvršeni su u iznosu od 61.918.850,14 EUR (bez rashoda za zaposlene po projektima EU), povećani su 27,14 % u odnosu na prethodnu, a čine ih bruto plaće s doprinosima na plaće, jubilarne nagrade, regres, božićnica, nagrada za uskrsne blagdane, dar za djecu zaposlenika, otpremnine radi odlaska u mirovinu i novčane pomoći. Iako se osnovica za obračun plaće nije mijenjala od listopada 2023. godine (947,18 EUR), rast rashoda za zaposlene rezultat je provedene reforme sustava plaća u državnim i javnim službama u kojoj je donesen Zakon o plaćama u državnoj službi i javnim službama („Narodne novine“, broj 155/2023.) te uredbe kojima se reguliraju radna mjesta i koeficijenti za plaće u državnim i javnim službama („Narodne novine“ broj 22/2024.). Uz to, sklopljen je i Temeljni kolektivni ugovor za zaposlenike u javnim službama („Narodne novine“, broj 29/2024.).

Prosječan broj zaposlenih na osnovi sati rada u 2024. godini je 2.327 zaposlenika za koje su isplaćena sredstva za bruto plaću na godišnjoj razini u iznosu od 51.556.738,78 EUR, iz čega proizlazi da prosječna mjesečna bruto plaća po zaposlenom iznosi 1.846 EUR. Prema kadrovskoj evidenciji, broj zaposlenih u HZZO-u na dan 31.12.2024. godine iznosio je 2.554 osobe (od čega jedan dužnosnik).

Materijalni rashodi izvršeni su u iznosu od 14.986.639,63 EUR (bez materijalnih rashoda po projektima EU, uz uračunate rashode po kontu 372) i veći su za 11,14 % u odnosu na izvršenje u prethodnoj godini kada su iznosili 13.484.081,20 EUR. Porast ovih kao i svih drugih rashoda je očekivan s obzirom na inflatorna kretanja tijekom godine koja su potencirana energetskom krizom i nepovoljnim globalnim okolnostima.

Financijski rashodi iznose 2.594.822,20 EUR (umanjeno za zatezne kamate evidentirane u primarnoj zdravstvenoj zaštiti), 1,12 % su veći nego u 2023. godini, a čine ih izdaci platnog prometa i bankarske usluge, negativne tečajne razlike i zatezne kamate.

Rashodi po projektima EU izvršeni su u iznosu od 607.705,02 EUR i odnose se na troškove po projektima e-HZZO, e-Lijekovi, Cjelovita obnova poslovne zgrade HZZO-a u Sisku, XT-EHR i AI4Health.Cro. Od ukupnog iznosa za EU projekte, na rashode za zaposlene odnosi se 209.080,84 EUR, na materijalne rashode iznos od 8.728,18 EUR, na tekuće pomoći temeljem prijenosa EU sredstva iznos od 25.547,78 EUR, dok se 364.348,22 EUR odnosi na rashode za nabavu nefinancijske imovine. Navedeni iznosi za EU projekte umanjeni su na odgovarajućim stavkama u tabelarnom pregledu financijskog poslovanja HZZO-a.

Ostali rashodi izvršeni u ukupnom iznosu od 439.556,24 EUR uglavnom se odnose na odštetne zahtjeve temeljem rješenja Povjerenstva za rješavanje odštetnih zahtjeva radnika profesionalno izloženih azbestu imenovanog od strane Vlade Republike Hrvatske koji iznose 425.107,08 EUR.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine (umanjeni za rashode po EU projektima) iskazani su u iznosu od 4.219.988,65 EUR i 70,18 % su veći od istih izdataka iskazanih u prethodnoj godini, a odnose se na troškove radova na sanaciji i uređenju poslovnih prostora HZZO-a (u Splitu, Zadru, Šibeniku, Požegi i Petrinji), na naknade za licence, nabavu uredskog namještaja, osobnih računala te usluga korektivnog i adaptivnog održavanja.

Otplata beskamatnog zajma izvršena je u iznosu od 9.268.374 EUR, koliko je i planom predviđeno za 2024. godinu.

Sljedeća tablica prikazuje pregled financijskog poslovanja HZZO-a (Tablica 1).

Tablica 1: Pokazatelji finansijskog poslovanja Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje za razdoblje I. - XII. 2024. u EUR

Red. br.	Pokazatelji	I.-XII. 2023.	I.-XII. 2024.	Indeks	Struktura I.-XII. 2023.	Struktura I.-XII. 2024.
PRIHODI - PRIMICI						
1	Prihodi od doprinosa	4.001.510.338,50	4.765.681.785,52	119,10	78,01	80,26
2	Prihodi od proračuna - transfer	710.569.580,00	780.458.857,00	109,84	13,85	13,14
3	Prihodi po posebnim propisima	401.979.652,80	373.373.781,03	92,88	7,84	6,29
4	Prihodi od imovine	7.306.112,76	12.754.319,94	174,57	0,14	0,22
5	Prihodi od projekata EU	5.416.800,64	4.722.531,32	87,18	0,11	0,08
6	Prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga	314.308,15	334.126,87	106,31	0,01	0,01
7	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	58.445,84	45.499,21	77,85	0,00	0,00
8	Prihodi od prodaje nefinansijske imovine	2.004.627,96	195.027,45	9,73	0,04	0,00
	UKUPNI PRIHODI I PRIMICI (1-8)	5.129.159.866,65	5.937.565.928,34	115,76	100,00	100,00
RASHODI - IZDACI						
1	PRIMARNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA	702.244.906,61	873.883.526,26	124,44	13,71	14,86
	Primarna zdravstvena zaštita - ugovori	517.555.290,63	614.992.379,77	118,83	10,11	10,46
	Hitna medicinska pomoć i sanitetski prijevoz	150.637.593,08	212.117.162,72	140,81	2,94	3,61
	Zdravstvena njega u kući	29.592.912,92	41.985.445,27	141,88	0,58	0,71
	Posebna nagrada zdr. radnicima za vrijeme trajanja posebnih okolnosti	4.459.109,98	4.788.538,50	107,39	0,09	0,08
2	LIJEKOVI NA RECEPTE	670.710.233,05	737.545.530,43	109,96	13,10	12,54
3	ORTOPEDSKA I DRUGA POMAGALA	148.317.973,67	174.227.693,62	117,47	2,90	2,96
	Ortopedska i druga pomagala	148.317.973,67	174.227.693,62	117,47	2,90	2,96
4	BOLNIČKA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA	2.050.487.971,18	2.376.158.957,21	115,88	40,04	40,40
	Bolnička zdravstvena zaštita	1.812.091.837,74	2.160.297.022,16	119,22	35,38	36,73
	Bolnička zdravstvena zaštita - namjenska pomoć temeljem Odluke Vlade RH	166.554.139,00	131.169.318,00	78,75	3,25	2,23
	Ek splantacije u bolnicama	743.597,82	863.960,00	116,19	0,01	0,01
	Transplantacije u bolnicama	19.174.705,41	22.762.885,00	118,71	0,37	0,39
	Intervencijska kardiologija	16.522.856,88	20.012.964,90	121,12	0,32	0,34
	Intervencijska neurologija i neuroradiologija	10.842.122,27	11.400.494,78	105,15	0,21	0,19
	Medicinska oplodnja	4.349.899,66	4.557.469,73	104,77	0,08	0,08
	Umjetne pužnice	1.963.683,96		0,00	0,04	0,00
	Trošak posebnih materijala	11.271.137,64	15.645.779,31	138,81	0,22	0,27
	Intervencijska i gastroenterologija	655.867,72	833.659,68	127,11	0,01	0,01
	Posebna nagrada zdr. radnicima za vrijeme trajanja posebnih okolnosti	4.341.269,09	3.165.786,04	72,92	0,08	0,05
	Personalizirana medicina	1.976.853,99	5.449.617,61	275,67	0,04	0,09
5	SPECIJALISTIČKO-KONZILIJARNA ZDR. ZAŠTITA IZVANBOLNIČKA	165.804.396,04	201.920.203,17	121,78	3,24	3,43
	Specijalističko - konzilijska zdravstvena zaštita	163.033.889,43	198.710.115,81	121,88	3,18	3,38
	Pružanje tok sikočoloških informacija	25.857,14	28.325,30	109,55	0,00	0,00
	Programi vezani za zdravstvenu zaštitu djece i mlađeži	72.307,44	66.281,82	91,67	0,00	0,00
	Programi vezani za unapređenje zdravstvene zaštite	1.865.204,88	2.822.412,05	151,32	0,04	0,05
	Posebna nagrada zdr. radnicima za vrijeme trajanja posebnih okolnosti	807.137,15	293.068,19	36,31	0,02	0,00
6	POSEBNO SKUPI LIJEKOVI	383.731.129,77	406.465.370,65	105,92	7,49	6,91
7	OSTALA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA	160.221.682,04	132.437.443,57	82,66	3,13	2,25
	Lječenje u inozemstvu za osigurane RH	54.264.768,43	52.842.790,71	97,38	1,06	0,90
	Cjepivo	68.817.978,79	38.767.551,56	56,33	1,34	0,66
	Rano otkrivanje zločudnih bolesti	7.038.849,47	8.975.400,37	127,51	0,14	0,15
	Dobrovoljno davalaštvo krv	1.833.894,48	1.897.079,04	103,45	0,04	0,03
	Hitna pomoć na državnim cestama	1.693.675,34	1.550.889,57	91,57	0,03	0,03
	Zdravstvena zaštita osoba čije prebivalište nije poznato	80.838,45	22.999,09	28,45	0,00	0,00
	Krv i krvi pripravci (transfuzijska i medicina)	23.485.269,50	24.202.038,79	103,05	0,46	0,41
	Zdravstvena zaštita hrvatskih državljana s prebivalištem u BiH	3.006.407,58	4.178.694,44	138,99	0,06	0,07
8	ZDRAVSTVENA ZAŠTITA INO OSIGURANIKA U RH	94.891.814,07	111.128.123,79	117,11	1,85	1,89
9	ZDRAVSTVENA ZAŠTITA DOPUNSKOG OSIGURANJA	201.906.440,71	279.057.713,57	138,21	3,94	4,74
10	ZDRAVSTVENA ZAŠTITA NA RADU - SPECIFIČNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA	14.480.928,06	16.831.389,08	116,23	0,28	0,29
	Ukupna zdravstvena zaštita (1-10)	4.592.797.475,20	5.309.655.951,35	115,61	89,68	90,28
11	Naknade plaća zbog privremene nesposobnosti za rad	207.514.789,21	220.553.689,25	106,28	4,05	3,75
12	Naknade plaća za rodiljni dopust	170.506.952,32	194.775.236,94	114,23	3,33	3,31
13	Naknade plaća za vrijeme privremene nesposobnosti za rad kao neposredna posljedica sudjelovanja u Domovinskom ratu	1.570.269,10	1.632.931,72	103,99	0,03	0,03
14	Ostale isplate osiguranim osobama	26.411.394,08	25.788.966,77	97,64	0,52	0,43
15	Specijalizacije, pripravnici, rad pod nadzorom dr.med. bez specijalizacije	3.188.676,10	4.428.141,31	138,87	0,06	0,08
16	Naknade plaća privremene nesposobnosti za rad zbog priznate ozljede na radu i profesionalne bolesti	26.401.796,84	30.414.260,08	115,20	0,52	0,52
	Ukupne naknade (11-16)	435.593.877,65	477.593.226,07	109,64	8,51	8,12
17	Rashodi za zaposlene	48.701.552,12	61.918.850,14	127,14	0,95	1,05
18	Materijalni izdaci	13.484.081,20	14.986.639,63	111,14	0,26	0,26
19	Financijski rashodi	2.566.005,84	2.594.822,20	101,12	0,05	0,04
20	Rashodi po projektima EU	10.131.735,63	607.705,02	6,00	0,20	0,01
21	Ostali rashodi - naknada štete	387.484,83	439.556,24	113,44	0,01	0,01
22	Rashodi za nabavu nefinansijske imovine	2.479.752,44	4.219.988,65	170,18	0,05	0,07
	Ukupno (17-22)	77.750.612,06	84.767.561,88	109,02	1,52	1,44
23	Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	15.014.042,89	9.268.374,00	61,73	0,29	0,16
	UKUPNI RASHODI I IZDACI (1-23)	5.121.156.007,80	5.881.285.113,30	114,84	100,00	100,00
	Višak prihoda i primitaka	8.003.858,85	56.280.815,04	703,17		
	Višak prihoda i primitaka - preneseni	393.230.096,20	402.353.053,75	102,32		
	Višak prihoda i primitaka raspoloživ u sljedećem razdoblju	401.233.955,05	458.633.868,79	114,31		

S obzirom na to da je HZZO jedna pravna osoba te se prihodi i rashodi prikazuju objedinjeno, zbog transparentnosti u nastavku dajemo prikaz poslovanja dopunskog zdravstvenog osiguranja u 2024. godini.

Tablica 2: Poslovanje dopunskog zdravstvenog osiguranja (u EUR)

	2024.
PRIHODI	
Prihodi po posebnim propisima - premija	148.201.848,52
Prihodi od proračuna	66.900.000,00
Prihodi od finansijske imovine	3.045.986,73
Prihodi od sudskih taksa, ostali prihodi	643.772,17
Ukupno prihodi:	218.791.607,42
RASHODI	
Zdravstvena zaštita	279.057.713,57
Rashodi za zaposlene	8.113.311,36
Materijalni rashodi	3.351.461,06
Finansijski rashodi	1.498.971,95
Ostali rashodi	3.500,00
Rashodi za nabavu nefinansijske imovine	125,00
Ukupno rashodi:	292.025.082,94
Manjak prihoda	73.233.475,52

Osnovni prihod dopunsko zdravstveno osiguranje ostvaruje od naplaćenih premija koje su u 2024. godini ostvarene u iznosu od 148.201.848,52 EUR. Iznos naplaćenih premija umanjen je za iznos od 32.728.360,92 EUR koji dopunsko zdravstveno osiguranje doznačuje obveznom osiguranju na ime sufinanciranja cijene usluge u primarnoj zdravstvenoj zaštiti za svoje osiguranike koji zbog toga ne plaćaju participaciju od 1,32 EUR kod posjete liječniku obiteljske (opće) medicine, ginekologije i dentalne medicine te kod izdavanja lijeka na recepte. Posebno ističemo da iznimno u ovoj godini umanjenje premije nije provedeno u cijelosti i to za iznos od 46 mil. EUR jer se tim iznosom zatvarala obveza obveznog zdravstvenog osiguranja u korist dopunskog zdravstvenog osiguranja koja je nastala u ranijim godinama. Da je umanjenje provedeno u cijelosti, stvarni prihodi od premija bili bi manji, što bi dovelo do većeg manjka prihoda dopunskog zdravstvenog osiguranja u odnosu na postojeći. Iznos uplaćene premije koji dopunsko zdravstveno osiguranje doznačuje obveznom osiguranju na ime sudjelovanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti iskazuje se u prihodima i rashodima samo kod obveznog zdravstvenog osiguranja, budući da obvezno i dopunsko osiguranje u okviru HZZO-a posluju kao jedna pravna osoba i ne mogu prihode i rashode duplirati. Ukoliko se prihodi i rashodi ne bi iskazivali na navedeni način, stvarni prihodi dopunskog zdravstvenog osiguranja po posebnim propisima osnovom uplaćenih premija za 2024. godinu bili bi iskazani u visini 180.930.209,44 EUR, a rashodi za zdravstvenu zaštitu iznosili bi 311.786.074,49 EUR.

Prihodi od proračuna u 2024. godini ostvareni su u iznosu od 66.900.000,00 EUR, a odnose se na prihode sukladno Zakonu o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju za plaćanje premija osobama koje dopunsko zdravstveno osiguranje ostvaruju na teret državnog proračuna. Na temelju navedenog Zakona, pravo na plaćanje premije dopunskog zdravstvenog osiguranja na teret državnog proračuna Republike Hrvatske ostvaruju određene kategorije osiguranika u koje ubrajamo osigurane osobe koje navedeno pravo ostvaruju po prihodovnom cenzusu, redovne učenike i studente starije od 18 godina, dobrovoljne darivatelji krvi s više od 35 davanja (muškarci) i 25 davanja (žene), darivatelje dijelova ljudskog tijela u svrhu liječenja, osobe sa invaliditetom, tjelesnim i mentalnim oštećenjem i psihičkom bolešću. HZZO svake godine provodi usklađenje prihodovnog cenzusa s promjenama prosječnog indeksa potrošačkih cijena i promjenama bruto plaće zaposlenih u Republici Hrvatskoj. Tako su od 1. siječnja 2024. godine osigurane osobe Zavoda ostvarivale pravo na plaćanje premije na teret državnog proračuna ako njihov ukupan prihod u prethodnoj kalendarskoj godini, iskazan po članu obitelji, mjesечно nije prelazio iznos od 379,49 EUR, odnosno iznimno za osiguranika – samca 475,12 EUR. Prihodi od finansijske imovine ostvareni su iznosu od 3.045.986,73 EUR, a najvećim dijelom (2.681.035,28 EUR) se odnose na kamate koje se obračunavaju na novčana sredstva na računu kod HNB-a. Prihodi od sudske takse, naknada štete, regresnih postupaka i drugi prihodi po posebnim propisima, ostvareni su u iznosu od 643.772,17 EUR.

Ukupni rashodi dopunskog zdravstvenog osiguranja u 2024. godini izvršeni su u iznosu od 292.025.082,94 EUR. Glavninu čine rashodi za zdravstvenu zaštitu dopunskog zdravstvenog osiguranja (95,56 %) koji iznose 279.057.713,57 EUR zbog povećanog broja izvršenih zdravstvenih usluga kao i višeg iznosa sudjelovanja u troškovima zdravstvene zaštite sukladno članku 19. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju.

Rashodi za zaposlene iskazani su u iznosu od 8.113.311,36 EUR, materijalni rashodi u iznosu od 3.351.461,06 EUR, dok su finansijski rashodi izvršeni u iznosu od 1.498.971,95 EUR.

Ukupni prihodi dopunskog zdravstvenog osiguranja u 2024. godini ostvareni u iznosu od 218.791.607,42 EUR, u odnosu na izvršenje ukupnih rashoda u iznosu od 292.025.082,94 EUR, rezultirali su manjkom prihoda u visini od 73.233.475,52 EUR.

5. ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

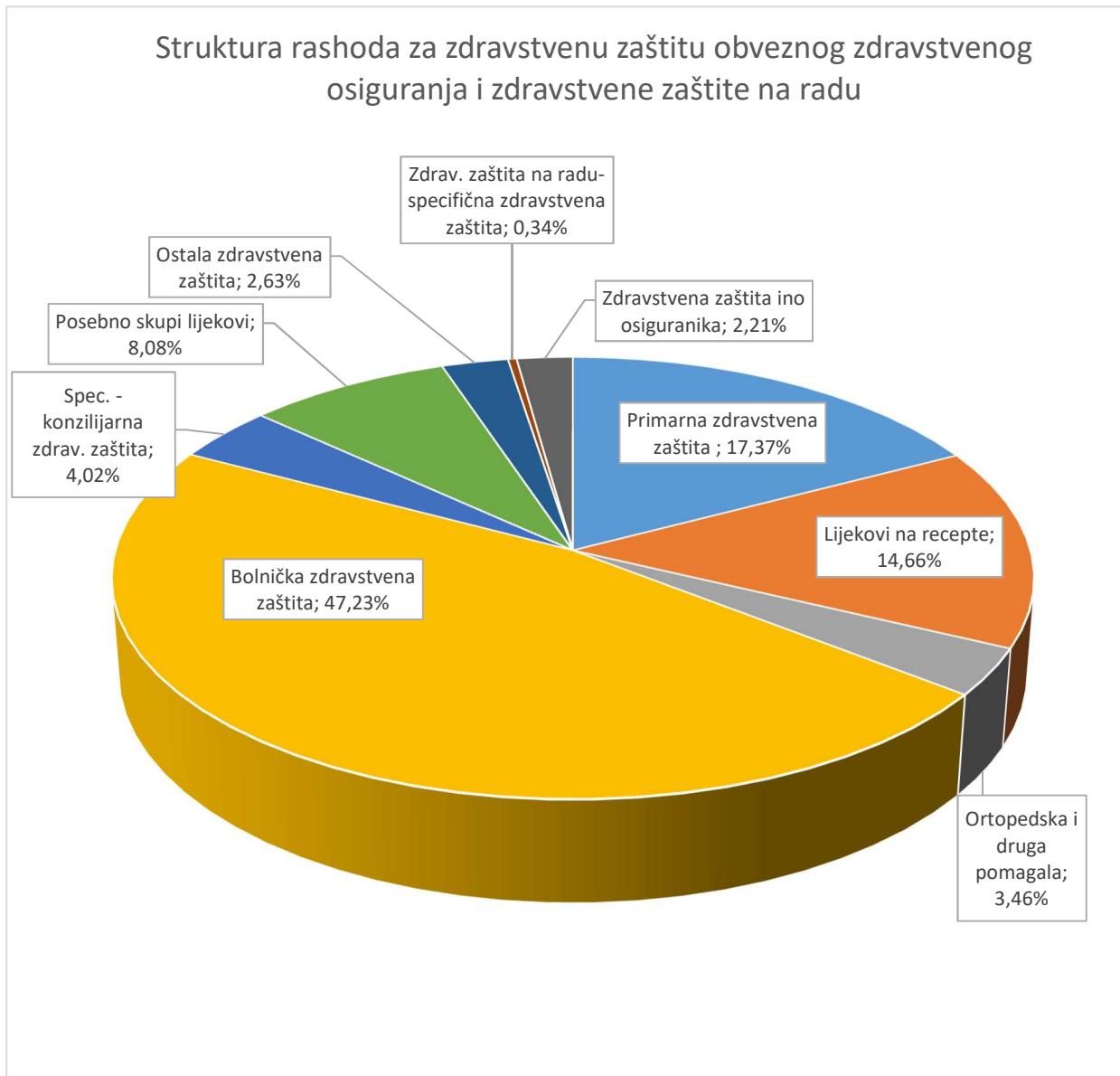
Ukupni rashodi za zdravstvenu zaštitu obveznog i dopunskog zdravstvenog osiguranja u 2024. godini, koji čine 90,28 % ukupnih rashoda i izdataka HZZO-a, evidentirani su u iznosu od 5.309.655.951,35 EUR, što je 716.858.476,15 EUR ili 15,61 % više u odnosu na izvršenje u prethodnoj godini.

Za zdravstvenu zaštitu obveznog zdravstvenog osiguranja i zaštitu zdravlja na radu utrošeno je 5.030.598.237,78 EUR što je 14,57 % ili nominalno 639.707.203,29 EUR više nego prethodne godine. Za zdravstvenu zaštitu dopunskog zdravstvenog osiguranja utrošeno je 279.057.713,57 EUR što je 38,21 % ili nominalno 77.151.272,86 EUR više.

	- EUR		
	2023.	2024.	Indeks
Zdravstvena zaštitna obveznog zdravstvenog osiguranja i zdravstvene zaštite na radu	4.390.891.034,49	5.030.598.237,78	114,57
Zdravstvena zaštitna dopunskog zdravstvenog osiguranja	201.906.440,71	279.057.713,57	138,21
Ukupna zdravstvena zaštitna	4.592.797.475,20	5.309.655.951,35	115,61

U sljedećoj tablici prikazani su rashodi za zdravstvenu zaštitu obveznog zdravstvenog osiguranja prema vrsti zdravstvene zaštite.

	2023.	2024.	Indeks	Struktura	
				2023.	2024.
Primarna zdravstvena zaštitna	702.244.906,61	873.883.526,26	124,44	15,99	17,37
Lijekovi na recepte	670.710.233,05	737.545.530,43	109,96	15,28	14,66
Ortopedska i druga pomagala	148.317.973,67	174.227.693,62	117,47	3,38	3,46
Bolnička zdravstvena zaštitna	2.050.487.971,18	2.376.158.957,21	115,88	46,70	47,23
Specijalističko - konzilijsarna zdravstvena zaštitna	165.804.396,04	201.920.203,17	121,78	3,78	4,02
Posebno skupi lijekovi	383.731.129,77	406.465.370,65	105,92	8,74	8,08
Ostala zdravstvena zaštitna	160.221.682,04	132.437.443,57	82,66	3,65	2,63
Zdravstvena zaštitna na radu - specifična zdravstvena zaštitna	14.480.928,06	16.831.389,08	116,23	0,33	0,34
Zdravstvena zaštitna ino osiguranika u RH	94.891.814,07	111.128.123,79	117,11	2,16	2,21
Zdravstvena zaštitna obveznog zdravstvenog osiguranja i zdravstvena zaštitna na radu	4.390.891.034,49	5.030.598.237,78	114,57	100,00	100,00

U strukturi zdravstvene zaštite obveznog zdravstvenog osiguranja gotovo sve stavke bilježe povećanje u odnosu na isto razdoblje prethodne godine osim ostale zdravstvene zaštite u okviru koje se evidentiraju i rashodi vezani uz cjepivo protiv bolesti COVID-19 koji su značajno smanjeni u odnosu na prethodne godine kada je vladala epidemija.

Bolnička zdravstvena zaštita, kao vrijednosno najznačajnija stavka s udjelom od 47,23 % u ukupnim troškovima zdravstvene zaštite, izvršena je u iznosu od 2.376.158.957,21 EUR, što je 15,88 % više u odnosu na izvršenje u prethodnoj godini. Tijekom godine, zbog već spomenute reforme sustava plaća u državnim i javnim službama došlo je do značajnijeg povećanja sredstava svim pružateljima usluga zdravstvene zaštite.

Tako su, u skladu s Uredbom o nazivima, uvjetima za raspored i koeficijentima za obračun plaće u javnim službama („Narodne novine“, broj 22/2024.), tijekom godine Odlukama o izmjeni Odluke o osnovama za sklapanje ugovora o provođenju zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja („Narodne novine“, broj 25/2024., 51/2024., 77/2024., 118/2024. i 129/2024.) usklađivane cijene zdravstvene zaštite na način da su u djelatnostima primarne zdravstvene zaštite povećavane vrijednosti standardnih timova i cijene zdravstvene zaštite u dijelu kalkulativnog iznosa koji se odnosi na vrijednost rada, dok su u bolničkoj i specijalističko-konzilijskoj zdravstvenoj zaštiti korigirane vrijednosti koeficijenata za dijagnostičko-terapijske skupine (DTS), dijagnostičko-terapijske postupke (DTP) i dan bolničkog liječenja (DBL) prema provedenim analizama i utvrđenom utjecaju vrijednosti rada na cijene usluga/postupaka kao i cijene dijagnostičko-terapijskih postupaka (DTP) – nacionalnih programa preventivne zdravstvene zaštite. Također su korigirane cijene preventivnih (prethodnih i periodičnih) pregleda te postupaka u ordinaciji medicine rada, kao i cijene preventivnih (prethodnih i periodičnih) pregleda te postupaka u ordinaciji medicine rada (po posebnom standardu).

Isto tako su tijekom godine povećavani maksimalni iznosi sredstava za provođenje bolničke i specijalističko-konzilijske zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranje tzv. bolnički limiti. Ukupan mjesecni osnovni iznos bolničkih limita za prva tri mjeseca 2024. iznosi je 155 milijuna EUR, u travnju je rastao 12 % te je iznosi 173,9 milijuna EUR, u svibnju raste za 6 % te iznosi 184,4 milijuna EUR, da bi od mjeseca srpnja porastom od 5 % iznosi 193,9 milijuna EUR-a.

Uz to, HZZO je u 2024. godini proveo dvije Odluke Vlade Republike Hrvatske kojima je isplaćena namjenska pomoć bolničkim zdravstvenim ustanovama za podmirivanje dijela dospjelih obveza prema dobavljačima lijekova, potrošnog i ugradbenog medicinskog materijala u ukupnom iznosu od 131.169.318,00 EUR (80.935.744,00 EUR u srpnju i 50.233.574,00 EUR u prosincu 2024. godine).

Odlukom o stavljanju izvan snage odluka o posebnoj nagradi za obavljanje poslova pružanja skrbi pacijentima oboljelim od bolesti COVID-19 („Narodne novine“, broj 99/2024.) koju je donijela Vlada Republike Hrvatske, od 23. kolovoza 2024. godine ukinut je dodatak na plaću za zaposlene u sustavu zdravstva, socijalne skrbi, zatvorskom sustavu i oružanim snagama. Navedenom Odlukom ukinut je poseban dodatak na plaću koji su ostvarivali radnici u sustavu zdravstva koji su obavljali poslove pružanja zdravstvene skrbi pacijentima oboljelim od bolesti COVID-19, a čije je isplate HZZO refundirao zdravstvenim ustanovama od početka njihovog uvođenja 2020. godine („Narodne novine“, broj 136/2020.). U 2024. godini za poseban dodatak na plaću radnicima u primarnoj, bolničkoj i specijalističko-konzilijskoj zdravstvenoj zaštiti isplaćena su sredstva u ukupnom iznosu od 8.247.392,73 EUR.

Zahvaljujući dobrom ostvarenju prihoda od doprinosa i prihoda od proračuna, HZZO je redovito izvršavao obveze prema ugovornim partnerima (prema ljekarničkim ustanovama u dogovorenim rokovima plaćanja) te je bio u mogućnosti provesti gore navedene Odluke Vlade Republike Hrvatske kako bi se osigurala jednaka razina zdravstvene zaštite na cijelom području Republike Hrvatske i omogućilo nesmetano funkcioniranje bolničkih zdravstvenih ustanova.

Uz to, smanjenjem rashoda za cjepivo protiv bolesti COVID-19 omogućeno je da se više sredstava preraspodijeli na zdravstvenu zaštitu, posebice na bolničku zdravstvenu zaštitu.

Bolnička zdravstvena zaštita

U okviru sredstava za zdravstvenu zaštitu na teret obveznog osiguranja za bolničku zdravstvenu zaštitu (bolničko liječenje i specijalističko-konzilijska zdravstvena zaštita u bolnicama) iskazani su rashodi u iznosu od 2.376.158.957,21 EUR, što je 325.670.986,03 EUR ili 15,88 % više sredstava nego u istom razdoblju prethodne godine. Potrebno je naglasiti da iskazani rashod (sukladno Pravilniku o proračunskom računovodstvu) predstavlja iznos ispostavljenih računa za izvršeni rad od strane bolnica, a ne iznos doznačenih sredstava od strane HZZO-a. Razlika do punog iznosa doznačenih sredstava koje bolnice nisu mogle opravdati izvršenim radom, prikazani su kao avansno plaćanje i predstavljaju potraživanja HZZO-a. Ukupno potraživanje HZZO-a prema bolnicama na dan 31.12.2024. godine iznosi 879,2 milijuna EUR, od čega potraživanje za 2024. godinu iznosi 124,5 milijuna EUR.

U okviru rashoda za aktivnost bolničke zdravstvene zaštite gotovo cijeli iznos (96,44 %) odnosi na „bolničke limite“, odnosno na maksimalne iznose sredstava za provođenje bolničke zdravstvene zaštite i specijalističko-konzilijske zdravstvene zaštite utvrđene ugovorom u visini od 2.160.297.022,16 EUR i dodatna sredstva u obliku namjenske pomoći za podmirenje obveza prema dobavljačima za lijekove i potrošni medicinski materijal, koji je doznačen bolnicama od strane HZZO-a na temelju Odluka Vlade Republike Hrvatske tijekom godine u ukupnom iznosu od 131.169.318,00 EUR. Ostatak sredstava u iznosu od 84.692.617,05 EUR odnosi se na izvršene zdravstvene usluge za eksplantacije, transplantacije, intervencijsku kardiologiju, intervencijsku neurologiju i neuroradiologiju, medicinsku oplodnju, troškove posebnih materijala, intervencijsku gastroenterologiju, personaliziranu medicinu te posebnu nagradu radnicima u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti koji skrbe o pacijentima oboljelim od bolesti COVID-19.

Bolnice također ostvaruju prihode i na temelju ugovora vezano uz transfuzijsku medicinu, nacionalnih programa prevencije zločudnih bolesti i sličnih programa koji su prikazani u okviru aktivnosti ostale zdravstvene zaštite. Isto tako, prihode bolničkih zdravstvenih ustanova čine i troškovi za posebno skupe lijekove koji se također izvršavaju na temelju posebnog ugovora i evidentiraju u finansijskom planu kao zasebna aktivnost, a izvršeni su u iznosu od 406.465.370,65 EUR.

Bolničke zdravstvene ustanove ostvaruju prihode od HZZO-a temeljem ugovora kojim je utvrđen maksimalni iznos sredstava koji se avansno isplaćuje u 100 % -tom iznosu za razliku od prijašnjeg modela kada se avansno isplaćivalo 90 % sredstava te 10 % ovisno o izvršenju bolničkih zdravstvenih ustanova uz dodatan obračun prihoda na osnovi pokazatelja rada (učinkovitosti-KPI i kvalitete-QI). Kao što je već ranije spomenuto, u skladu s Uredbom o nazivima, uvjetima za raspored i koeficijentima za obračun plaće u javnim službama, a na osnovi Odluke o osnovama za sklapanje ugovora o provođenju zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja, tijekom godine povećani su maksimalni mjesечni osnovni iznosi sredstava za provođenje bolničke i specijalističko konzilijske zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja tzv. bolnički limiti (u mjesecu travnju 12 %, u svibnju 6 % te u srpnju 5 %).

Pored toga, na temelju ispostavljenih računa plaćaju se ugovoreni dodatni postupci akutnim bolničkim zdravstvenim ustanovama za provođenje određenih postupaka (MR, CT, Holter EKG, UZV srca, ergometrija, operacija katarakte, UZV dojke, UZV štitnjače, gastoskopija) uz napomenu da je za svaki od navedenih postupaka utvrđen maksimalni mjesечni iznos

sredstava za pojedine DTP postupke (limit za postupke) koji je također tijekom godine usklađivan.

U bolničkoj zdravstvenoj zaštiti usluge liječenja akutnih bolesti plaćaju se prema dijagnostičko-terapijskim skupinama (DTS), odnosno danima bolničkog liječenja (DBL) za kronične bolesti. Usaporedimo li broj dana bolničkog liječenja za akutne bolesti s brojem slučajeva, može se zaključiti da je prosječno trajanje bolničkog liječenja za akutne bolesti povećano u odnosu na prethodnu godinu i iznosi 6,23 dana (6,20 dana u 2023.). Prosječno trajanje liječenja za kronične bolesti u danima povećano je u odnosu na prethodnu godinu i iznosi 23 dana po slučaju.

U 2024. godini zaključeni su ugovori sa 63 bolničke zdravstvene ustanove. Novom Mrežom javne zdravstvene zaštite smanjen je broj postelja za akutno liječenje s 12.776 postelja na 12.030 postelja uz istovremeno povećanje broja postelja za produženo liječenje s 1.306 na 1.648 postelja te uz povećanja kapaciteta dnevne bolnice s 3.902 na 4.887 s ciljem smanjivanja broja dana bolničkog liječenja i povećanja ambulantnog liječenja uz pretpostavku racionalizacije troškova liječenja. Broj postelja za kronično liječenje povećan je s 6.419 na 6.446 odnosno 27 dodatnih postelja.

Primarna zdravstvena zaštita

Rashodi za primarnu zdravstvenu zaštitu izvršeni su u iznosu od 873.883.526,26 EUR što je 24,44 % više u odnosu na isto razdoblje prethodne godine i čini 17,37 % ukupnih rashoda zdravstvene zaštite u obveznom zdravstvenom osiguranju. Strukturu ovih rashoda čine rashodi ugovornih liječnika primarne zdravstvene zaštite u iznosu od 614.992.379,77 EUR, hitne medicinske pomoći i sanitetskog prijevoza u iznosu od 212.117.162,72 EUR, zdravstvene njege u kući u iznosu od 41.985.445,27 EUR, te posebnog dodatka na plaće zdravstvenim radnicima u primarnoj zdravstvenoj zaštiti koji se isplaćivao do 23. kolovoza 2024. za poslove pružanja zdravstvene skrbi pacijentima oboljelim od bolesti COVID-19 u iznosu od 4.788.538,50 EUR.

Primarna zdravstvena zaštita ugovara se za ukupno 16 djelatnosti. Za svaku djelatnost utvrđuje se godišnja vrijednost standardnog tima prema propisanim standardima vezanim uz kadrovsu strukturu tima, tehničke i prostorne standarde te ostale standarde utvrđene za obavljanje zdravstvene djelatnosti. U četiri osnovne djelatnosti primarne zdravstvene zaštite - opća obiteljska medicina, zdravstvena zaštita predškolske djece, zdravstvena zaštita žena i dentalna zdravstvena zaštita (polivalentna), utvrđuje se hladni pogon i glavarina kao temeljni (fiksni) prihod ordinacije te dodatni prihod prema mogućem izvršenju dijagnostičko terapijskih postupaka (DTP), uz vrednovanje ispunjenih kriterija učinkovitosti i kvalitete te ugovorenih dodatnih mogućnosti.

U skladu sa prethodno spomenutim kriterijima, tijekom 2024. godine ugovoreno je 2.280 timova opće/obiteljske medicine (2.316 u 2023.), 281 tim zdravstvene zaštite predškolske djece, 275 timova zdravstvene zaštite žena, 2.059 timova dentalne zdravstvene zaštite (polivalentne), 161 tim u djelatnosti preventivno-odgojnih mjera za zdravstvenu zaštitu školske djece i studenata, 137 timova laboratorijske dijagnostike na PZZ razini, 872 sestre patronažne zdravstvene zaštite i 103 tima higijensko-epidemiološke zdravstvene zaštite. Za zdravstvenu zaštitu mentalnog zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti ugovoreno je 49

timova, za djelatnost javnog zdravstva 38 timova. Ugovorena je i djelatnost ekologije s 15 timova koji će provoditi mjere zdravstvene ekologije i zaštitu od ekoloških čimbenika štetnih za zdravlje, uključujući sve mjere za očuvanje, unaprjeđenje, praćenje i poboljšanje zdravstvenih i higijenskih uvjeta za život i rad čovjeka. Djelatnost hitne medicine ugovorena je s 21 županijskim Zavodom za hitnu medicinu, a ugovara se u skladu s Mrežom hitne medicine. Ugovoreno je 729 T1 i 335 T2 tima, 36 timova pripravnosti, 250 timova medicinsko-prijavno-dojavne jedinice, 12 timova pripravnosti u hitnom medicinskom prijevozu, 32 dispečera u prijavno-dojavnoj jedinici sanitetskog prijevoza. U djelatnosti sanitetskog prijevoza ugovorena su ukupno 403 tima. Za pružanje zdravstvene njegе u kući sklopljeni su ugovori s ugovornim partnerima za 1.273 medicinske sestre (1.262 u 2023.), dok je u djelatnosti palijativne skrbi ugovoreno 49 koordinatora za palijativnu skrb (48 u 2023.) i 45 mobilnih palijativnih timova (44 u 2023.). U djelatnosti medicine rada ugovoreno je 145 timova.

Prema raspoloživim podacima upisanih od strane ugovornih partnera preko aplikacije CEZIH, ukupan broj posjeta u ordinacijama primarne zdravstvene zaštite povećao se za 3,71 % u odnosu na prethodnu godinu i iznosi 60.055.944. Povećan broj posjeta zabilježen je u ordinacijama opće/obiteljske medicine u kojima je u 2024. godini evidentirano 49.187.384 posjeta (4,13 % više nego u prethodnoj godini), u ordinacijama dentalne zdravstvene zaštite gdje je evidentirano 4.274.769 posjeta (1,67 % više), zatim u ordinacijama zdravstvene zaštite žena gdje je evidentirano 2.088.255 posjeta (2,79 % više) te u ordinacijama koje provode preventivno-odgojne mjere za zdravstvenu zaštitu školske djece i studenata s evidentiranim 1.016.011 posjeta (24,55 % više nego u prethodnoj godini). Manji broj posjeta zabilježen je jedino u ordinacijama koje pružaju zdravstvenu zaštitu predškolske djece gdje je evidentirano 3.489.525 posjeta što je 3,6 % manje nego u 2023. godini.

Usluge liječenja akutnih bolesti u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti plaćaju se prema dijagnostičko - terapijskim skupinama (DTS), odnosno danima bolničkog liječenja (DBL) za kronične bolesti. Iako se smanjio broj slučajeva bolničkog liječenja kroničnih bolesti, povećao se broj dana liječenja što je utjecalo na povećanje prosječnog broja dana liječenja kroničnih bolesti koji je u 2024. godini iznosio 23 dana. Kod bolničkog liječenja akutnih bolesti, smanjio se i broj slučajeva i broj dana, ali je zbog njihovog omjera povećan prosječan broj dana liječenja akutnih bolesti na 6,23 dana. Broj izdanih recepata iznosi 73.796.767 što je 3,74 % više nego u istom razdoblju prethodne godine, dok je ovjereni 1.344.834 potvrde za ortopedska i druga pomagala što je povećanje od 7,07 %. Provedeno je 545.171 naloga za isplatu putnih troškova za osobe koje zdravstvenu zaštitu koriste izvan mesta prebivališta te je isplaćeno 31.362 pomoći za novorođeno dijete.

Naturalni pokazatelji		Broj		Indeks '24/'23
		2023.	2024.	
Broj posjeta ordinaciji primarne zdravstvene zaštite	Opća/obiteljska medicina	47.238.219	49.187.384	104,13
	Dentalna zdravstvena zaštita	4.204.622	4.274.769	101,67
	Zdravstvena zaštita predškolske djece	3.619.952	3.489.525	96,40
	Zdravstvena zaštita žena	2.031.656	2.088.255	102,79
	Preventivno-odgojne mjere za zdravstvenu zaštitu školske djece i studenata	815.715	1.016.011	124,55
	Ukupno broj posjeta u primarnoj zdravstvenoj zaštiti	57.910.164	60.055.944	103,71
Broj recepata		71.138.323	73.796.767	103,74
Slučajevi bolničkog liječenja:				
- akutni		497.148	481.890	96,93
- kronični (subakutni, kronični, fizikalna)		73.346	71.804	97,90
Dani bolničkog liječenja:				
- akutni		3.081.390	3.001.677	97,41
- kronični (subakutni, kronični, fizikalna)		1.546.879	1.647.266	106,49
Prosjek trajanja liječenja u danima za akutne bolesti		6,20	6,23	100,48
Ukupan broj faktura u bolničkom SKZZ		14.096.469	15.485.072	109,85
Broj ovjerenih potvrda za ortopedska i druga pomagala		1.256.010	1.344.834	107,07
Broj isplaćenih pomoći za novorođeno dijete		31.747	31.362	98,79
Broj isplaćenih putnih troškova		617.152	545.171	88,34

Lijekovi na recepte

Na teret sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja, za lijekove na recepte izdanim u ljekarnama u 2024. utrošeno je 737.545.530,43 EUR ili 9,96 % više nego u istom razdoblju prethodne godine kada je utrošeno 670.710.233,05 EUR. Naime, ovaj trošak predstavlja iznos zaprimljenih računa u 2024. godini, što znači da su mjesечно zaprimani računi u vrijednosti od prosječno 61,5 mil. EUR. Potrebno je napomenuti da strukturu ukupnog troška ne čini samo vrijednost lijeka već je tu sadržan i iznos od 99.756.402,11 EUR koji se odnosi na troškove ljekarničkih usluga za izdavanje lijeka.

Tijekom 2024. godine na osnovi mišljenja Povjerenstva za lijekove (u pravilu se sjednice Povjerenstva za lijekove održavaju jedanput mjesечно, ali je zbog velikog broja zaprimljenih predmeta tijekom 2024. godine održano ukupno 13 sjedница), Upravno vijeće HZZO-a donijelo je 8 Odluka vezanih uz stavljanje lijekova na Osnovnu listu lijekova (OLL) i Dopunsku listu lijekova (DLL) HZZO-a. Na obje liste lijekova HZZO-a stavljeno je ukupno 251 novo pakiranje, od čega 197 na OLL i 54 na DLL, pri čemu su 113 pakiranja generičke paralele odnosno dodatni oblici već postojećih lijekova na listi, a 30 lijekova u 44 pakiranja su novi lijekovi s novom djelatnom tvari.

Krajem 2024. godine na listi lijekova nalazilo se 1.129 različitih djelatnih tvari (različito nezaštićeno ime lijeka (INN), drukčija anatomsко-terapijsko-kemijska indikacija (ATK)) u ukupno 4.822 različitih pakiranja lijekova, od čega je 939 različitih djelatnih tvari u 3.868 pakiranja bilo na OLL, a na DLL nalazilo se 345 različitih djelatnih tvari u 954 pakiranja lijekova.

Svi lijekovi koji se nalaze na OLL, a koja uključuje i lijekove na PSL-u, su dostupni osiguranim osobama na teret sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja bez sudjelovanja osigurane osobe u troškovima lijeka. Samo je za lijekove koji se nalaze na DLL i propisuju se na recept utvrđen iznos s kojim u cijeni lijeka moraju sudjelovati osigurane osobe prilikom podizanja propisanog lijeka na recept HZZO-a u ljekarni.

Sukladno Pravilniku o mjerilima za stavljanje lijekova na listu lijekova HZZO-a kao i načinu utvrđivanja cijena lijekova koje će plaćati HZZO te načinu izvještavanja o njima i Izmjenama i dopunama istog („Narodne novine“, broj 33/2019., 72/2023. i 87/2023.) provodi se postupak stavljanja lijekova na liste lijekova i utvrđuje iznos za lijekove koji će HZZO plaćati iz sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja.

Osim stavljanja novih lijekova na OLL i DLL HZZO-a, tijekom godine provedeni su redovni postupci usklađivanja cijena lijekova koji su već na listama lijekova. Provedeno je usklađivanje cijena svih lijekova s lista lijekova HZZO-a s cijenama lijekova izračunatih u postupku godišnjeg izračuna cijena lijekova kojeg je proveo HALMED. Izvršeno je i usklađivanje cijena lijekova koji se propisuju na recept HZZO-a kroz referentne terapijske skupine i podskupine.

U 2024. godini izdano je 73.796.767 recepta ili 3,74 % više nego u prethodnoj godini, što je prosječno 18,14 recepta godišnje po osiguranoj osobi HZZO-a.

Posebno skupi lijekovi

Za posebno skupe lijekove utrošeno je 406.465.370,65 EUR, što je 5,92 % više od istih troškova u 2023. godini kada su iznosili 383.731.129,77 EUR, a u strukturi zdravstvene zaštite obveznog osiguranja čine 8,08 % te su (iako odvojeno prikazani) prihod bolničkih zdravstvenih ustanova budući da se u pravilu primjenjuju u bolnicama. Navedeni porast troškova za posebno skupe lijekove je očekivan s obzirom da se Popis posebno skupih lijekova kontinuirano mijenja odnosno dodaju se novi lijekovi i proširuju indikacije za već postojeće lijekove. Uz primjenu novih lijekova i u novim indikacijama, a koji dovode do dužeg liječenja zbog produljenja vremena primjene samih lijekova i dužeg preživljavanja te zbog liječenja više linija jedne bolesti i uz sve veći broj bolesnika, porast troškova na poziciji lijekova je neizbjegjan. U isto vrijeme se, dolaskom generičkih i kliničkih paralela na tržiste, snižava cijena originalnih lijekova i mijenja njihov status te se oni brišu s Popisa posebno skupih lijekova, čime se oslobođaju sredstva za nove lijekove.

Na Popis posebno skupih lijekova tijekom 2024. godine stavljen je 13 novih lijekova u 18 pakiranja te 15 novih indikacija uz lijekove koji se već nalaze na listi lijekova, u kojima se lijekovi mogu primjenjivati na teret sredstava izdvojenih za posebno skupe lijekove, čime je osiguranim osobama HZZO-a dostupniji veći broj lijekova koji se za potrebe liječenja u cijelosti primjenjuju na teret sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja.

Odlukom Upravnog vijeća HZZO-a, a temeljem mišljenja Povjerenstva za lijekove HZZO-a u postupku revizije Popisa posebno skupih lijekova, u 2024. godini brisano je 25 pakiranja zbog dolaska generičkih paralela, 14 pakiranja lijekova koji se primjenjuju u liječenju multiple skleroze i 3 lijeka za liječenje kroničnog hepatitisa C. Lijekovi koji su brisani s Popisa PSL-a ostali su na OLL te su i dalje dostupni za osigurane osobe HZZO-a. Lijekovi za liječenje multiple skleroze i kroničnog hepatitisa C su dostupni za propisivanje na recept u primarnoj zdravstvenoj zaštiti.

Za sve lijekove koji se nalaze na Popisu posebno skupih lijekova, HZZO ima sklopljene finansijske ugovore s nositeljima odobrenja o načinu financiranja troškova lijekova. Kroz različite modele finansijskih ugovora, HZZO nastoji smanjiti troškove na poziciji za posebno skupe lijekove, a što se ostvaruje kroz različite oblike ugovornih obveza koje HZZO ugovori s Nositeljima odobrenja.

Promijenjen je model ugovaranja posebno skupih lijekova, pri čemu se više inzistiralo na sniženju same cijene lijeka na Cjeniku PSL-a, a to znači na sniženju cijene lijeka po kojoj će se lijek isporučivati u bolničke zdravstvene ustanove, sve s ciljem kako bi se što više smanjili troškovi bolnica za lijekove s Popisa posebno skupih lijekova.

Ortopedska i druga pomagala

Postupak i mjerila stavljanja ortopedskih i drugih pomagala na liste pomagala, kao i mjerila za određivanje cijena pomagala koja se predlaže za stavljanje ili su već stavljeni na Osnovnu i Dodatnu listu ortopedskih i drugih pomagala, utvrđeni su Pravilnikom o mjerilima za stavljanje medicinskih proizvoda na osnovnu i dodatnu listu medicinskih proizvoda HZZO-a te mjerilima za određivanje cijena medicinskih proizvoda („Narodne novine“, broj 5/2019. i 146/2022.; u dalnjem tekstu: Pravilnik) Ministarstva zdravstva Republike Hrvatske i Pravilnikom o postupku stavljanja ortopedskih i drugih pomagala na osnovnu i dodatnu listu ortopedskih i drugih pomagala i određivanja cijena ortopedskih i drugih pomagala („Narodne novine“, broj 69/2019. i 81/2020.) HZZO-a.

Tijekom 2024. godine na osnovi mišljenja stručnih Povjerenstva za opća medicinsko - tehnička pomagala i Povjerenstva za ortopedska pomagala (u pravilu mjesečne sjednice), Upravno vijeće HZZO-a donijelo je odluke o utvrđivanju Osnovne liste ortopedskih i drugih pomagala te odluke o stavljanju na Dodatnu listu ortopedskih i drugih pomagala.

U 2024. godini na teret sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja za ortopedska i druga pomagala utrošeno je 174.227.693,62 EUR što je oko 17,47 % više u odnosu na 2023. godinu, što je i očekivano s obzirom na porast broja osiguranih osoba koje ostvaruju pravo na pomagala zbog trenda starenja populacije i veće incidencije obolijevanja od kroničnih i drugih nezaraznih bolesti, a koje posljedično zahtijevaju trajnu opskrbu ortopedskim i drugim pomagalima na teret sredstava HZZO-a, kao i zbog konstantnog ulaganja HZZO-a u dostupnost i veći broj novih pomagala, suvremenih tehnologija kao i povećanje broja istovrsnih, generičkih pomagala osiguranim osobama HZZO-a.

Dodatno ističemo da je potrošnja za ortopedska pomagala porasla radi uvrštavanja u redovnoj proceduri, na liste pomagala preko 103 novih suvremenih i tehnološki naprednijih pomagala (posebno ističemo stavljanje brojnih pomagala iz skupine proteze za noge: protetička koljena, stopala, različiti silikonski i kopolimerni ulošci, rotacioni prilagodnici, sustavi za podešavanje kompresije i volumena), preko 96 istovrsnih generičkih pomagala (ističemo odašiljače i senzore iz skupine pomagala kod šećerne bolesti), oko 12 pomagala nove generacije istovrsnih pomagala (napredni odašiljači i senzori iz skupine pomagala kod šećerne bolesti), 5 izmjena i dopuna indikacija za primjenu pomagala te povećanje cijena pomagala iz lista pomagala na osnovi pojedinačnih zahtjeva.

Navedenim postupcima omogućena je veća dostupnost i mogućnost izbora velikog broja suvremenih pomagala osiguranim osobama te uvrštanje modernih tehnologija kao i praćenje stručnih preporuka koje omogućuju poboljšanje zdravstvenog stanja osigurane osobe i vode efikasnijoj terapiji.

U 2024. godini ovjерено je 1.344.834 potvrda za ortopedska i druga pomagala ili 7,07 % više nego u 2023. godini kada je ovjерeno 1.256.010 potvrda.

Specijalističko-konzilijska zdravstvena zaštita

U 2024. godini za specijalističko-konzilijsku zdravstvenu zaštitu izdvojeno je 201.920.203,17 EUR ili 21,78 % više u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Naime, nakon što je u 2023. godini došlo je do pada ukupnih troškova za specijalističko-konzilijsku zdravstvenu zaštitu u odnosu na 2022. zbog znatnog smanjenja troškova testiranja i mobilnih timova za cijepljenje vezano uz bolest Covid-19, u 2024. godini zbog povećanja cijene usluge (DTP, DTS, DBL) dolazi do rasta ovih troškova. Tijekom 2024. godine, uz daljnje smanjenje broja testiranja na Covid-19, porastao je broj testiranja na hripacac.

U 2024. godini u specijalističko-konzilijskoj zdravstvenoj zaštiti korigirani su ugovoreni maksimalni mjesечni iznosi novčanih sredstava kao i vrijednosti koeficijenata za DTP, DTS i DBL prema provedenim analizama i utvrđenom utjecaju vrijednosti rada na cijene usluga/postupaka kao i cijene dijagnostičko-terapijskih postupaka – DTP – nacionalnih programa preventivne zdravstvene zaštite, a u skladu s Uredbom o nazivima radnih mjesta, uvjetima za raspored i koeficijentima za obračun plaće u javnim službama i Odlukama o izmjeni Odluke o osnovama za sklapanje ugovora o provođenju zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja. Nadalje, rast cijene energetika, materijalnih troškova, stopa inflacije također su utjecali na korekciju ugovorenog maksimalnog mjesечnog iznosa novčanih sredstava. Ministarstvo zdravstva je donijelo novu Mrežu javne zdravstvene službe ("Narodne novine", broj 49/2024.) koja je stupila na snagu danom donošenja 30. travnja 2024., a koja je temelj za ugovaranjem zdravstvene zaštite na primarnoj, sekundarnoj i tercijskoj razini te su tijekom godine raspisani Natječaji za popunu Mreže javne zdravstvene službe za nepotpunjena mjesta u skladu s Mrežom. Također su, za potrebe smanjenja listi čekanja na određene dijagnostičko-terapijske postupke u pojedinim županijama u 2024. godini, objavljena dva Natječaja za smanjenje listi čekanja uvažavajući potrebe te dostupnost pojedinih postupaka osiguranim osobama Zavoda.

U okviru ove razine zdravstvene zaštite troškovi redovite specijalističko-konzilijske zdravstvene zaštite u izvanbolničkim ordinacijama, poliklinikama i domovima zdravlja u skladu s djelatnostima utvrđenim Mrežom javne zdravstvene službe iznosili su 198.710.115,81 EUR (21,88 % više nego u prošloj godini). Uz to, u specijalističko-konzilijsku zdravstvenu zaštitu ubrajamo i programe vezane za zdravstvenu zaštitu djece i mladeži te programe za unapređenje zdravstvene zaštite koji bilježe veće izvršenje u odnosu na prethodnu godinu (51,32 %). Kao i u primarnoj te bolničkoj zdravstvenoj zaštiti, ovdje su evidentirani i troškovi posebnog dodatka na plaće zdravstvenim radnicima za poslove pružanja zdravstvene skrbi u specijalističko-konzilijskoj zdravstvenoj zaštiti, pacijentima oboljelim od bolesti COVID-19 u iznosu od 293.068,19 EUR.

Ostala zdravstvena zaštita

Ostala zdravstvena zaštita, u okviru koje su evidentirani troškovi liječenja u inozemstvu za osiguranike Republike Hrvatske, troškovi cjepiva, preventivnih programa ranog otkrivanja zloćudnih bolesti, dobrovoljnog davalaštva krvi, hitne medicinske pomoći na državnim cestama, transfuzijske medicine, zdravstvene zaštite hrvatskih državljana s prebivalištem u BiH te zdravstvene zaštite osoba čije prebivalište nije poznato, izvršena je u ukupnom iznosu od 132.437.443,57 EUR i manja je za 17,34 % od izvršenja u 2023. godini.

U periodu od 2021. do 2023. najveća stavka unutar ostale zdravstvene zaštite odnosila se na rashode za cjepivo, koji uključuju nabavu cjepiva prema utvrđenom Programu I. i II. Cijepljenja, pohranu i distribuciju, zbrinjavanje te promicanje programa cijepljenja, te u okviru koje su bili evidentirani troškovi cjepiva protiv bolesti Covid-19. Okončanjem pandemije došlo je do smanjenja ovih troškova u 2023., što se nastavilo i u 2024. u kojoj su troškovi na stavci cjepiva iznosili 38.767.551,56 EUR, što je 43,67 % manje u odnosu na 2023. i čak 68,9 % manje od istih troškova u 2022. godini.

Smanjenje troškova na stavci cjepivo omogućilo je HZZO-u da izmjenom i dopunom plana preraspodijeli neutrošena sredstva planirana za cjepivo protiv bolesti COVID-19 na ostale razine zdravstvene zaštite.

Zbog smanjenja stavke cjepivo, u strukturi ostale zdravstvene zaštite u 2024. godini najveći udio (39,9 %) odnosi se na rashode za liječenje u inozemstvu koji iznose 52.842.790,71 EUR i koji su manji za 2,62 % u odnosu na prethodnu godinu, a sastoje se od rashoda za liječenje naših osiguranika po obračunu temeljem međunarodnih ugovora u iznosu od 43.336.390,03 EUR i rashoda za upućivanje osiguranika HZZO-a na liječenje u inozemstvo po Rješenju HZZO-a u iznosu od 9.506.400,68 EUR. Sljedeća vrijednosno značajnija stavka je transfuzijska medicina koja je izvršena u iznosu od 24.202.038,79 EUR ili 3,05 % više u odnosu na izvršenje u 2023. godini.

6. NAKNADE

Ukupni rashodi za sve vrste naknada koje se isplaćuju sukladno Zakonu u 2024. godini izvršeni su u iznosu od 477.593.226,07 EUR što je povećanje u odnosu na izvršenje u 2023. godini za 9,64 % kada su iznosili 435.593.877,65 EUR. Rashodi za naknade u strukturi ukupnih rashoda HZZO-a sudjeluju s 8,12 %.

Naknade	-EUR				
	2023.	2024.	Indeks 3 = 2 / 1	Struktura	
				2023.	2024.
	1	2	4	5	
Naknade plaća zbog privremene nesposobnosti za rad	207.514.789,21	220.553.689,25	106,28	47,64	46,18
Naknade plaće za rodiljni dopust	170.506.952,32	194.775.236,94	114,23	39,14	40,78
Naknade plaće za vrijeme privremene nesposobnosti za rad kao posljedica sudjelovanja u Domovinskom ratu	1.570.269,10	1.632.931,72	103,99	0,36	0,34
Ostale isplate osiguranim osobama	26.411.394,08	25.788.966,77	97,64	6,06	5,40
Specijalizacije, pripravnici, rad pod nadzorom doktora medicine bez specijalizacije	3.188.676,10	4.428.141,31	138,87	0,73	0,93
Naknade plaća za vrijeme privremene nesposobnosti za rad zbog priznate ozljede na radu i profesionalne bolesti	26.401.796,84	30.414.260,08	115,20	6,06	6,37
Ukupno naknade:	435.593.877,65	477.593.226,07	109,64	100,00	100,00

U strukturi ukupnih naknada najveći udio (46,18 %) imaju naknade plaća zbog privremene nesposobnosti za rad koje su izvršene u iznosu od 220.553.689,25 EUR, odnosno 6,28 % većem iznosu u odnosu na prethodnu godinu. Radi se o naknadama zbog bolesti čije je trajanje preko 42 dana koje HZZO isplaćuje na temelju podnesenih zahtjeva za refundaciju te drugih naknada kao što su izolacija, pratnja, njega člana obitelji i komplikacije u vezi trudnoće i poroda, koje se isplaćuju na teret HZZO-a od prvog dana korištenja.

Struktura naknada privremene nesposobnosti za rad kao i stopa izostanka s posla vidljiva je u sljedećoj tablici:

Uzroci privremene nesposobnosti za rad	2023.		2024.		Indeks naknada (24./23.)
	Stopa na teret HZZO-a	Naknada u EUR	Stopa na teret HZZO-a	Naknada u EUR	
bolest	1,34	139.371.506,37	1,38	153.177.719,58	109,91
pratnja, izolacija	0,00	746.241,36	0,00	901.127,61	120,76
njega člana obitelji	0,15	17.741.514,53	0,13	18.454.458,41	104,02
komplikacije u vezi trudnoće i poroda	0,33	49.655.526,95	0,36	48.020.383,65	96,71
Ukupno	1,82	207.514.789,21	1,87	220.553.689,25	106,28

Prema uzrocima privremene nesposobnosti za rad, najveći udio od 69,45 % čine naknade zbog bolesti za koje je u 2024. godini izdvojeno 153.177.719,58 EUR, odnosno 9,91 % više nego u prethodnoj godini. Naknade zbog komplikacija u vezi trudnoće i poroda su izvršene u iznosu od 48.020.383,65 EUR ili 3,29 % manje nego 2023. i čine 21,77 % ukupno isplaćenih naknada zbog privremene nesposobnosti za rad. Naknade za njegu člana obitelji isplaćene su u iznosu od 18.454.458,41 EUR što je 4,02 % više nego prošle godine. Naknade za pratinju i izolaciju iznose 901.127,61 EUR od čega se na pratinju odnosi 832.347,24 EUR (29,51 % više nego u 2023.), a na izolaciju 68.780,37 EUR (33,58 % manje nego u 2023.). Završetkom epidemije bolesti COVID-19, broj slučajeva kao i broj naknada isplaćenih za izolaciju smanjio se na razine u vrijeme prije epidemije te se zbog malog udjela više ne prikazuje zasebno.

Naknade plaće za rodiljni dopust, iskazane u iznosu od 194.775.236,94 EUR, veće su 14,23 % u odnosu na prethodnu godinu i to zbog rasta prosječne neto plaće. Naime, visina naknade za rodiljni dopust na teret HZZO-a isplaćuje se u visini 100 % plaće korisnice rodiljnog dopusta do prvih šest mjeseci djeteta ako to pravo koristi jedan roditelj ili prvih osam mjeseci ako to pravo koriste oba roditelja.

Naknade plaće hrvatskim braniteljima za vrijeme privremene nesposobnosti za rad kao posljedica sudjelovanja u Domovinskom ratu bilježe rast od 3,99 % i iskazane su u iznosu od 1.632.931,72 EUR.

Ostale isplate osiguranim osobama iznose 25.788.966,77 EUR i smanjene su za 2,36 % u odnosu na prethodnu godinu. Najveći dio ovih troškova odnosi se na isplate osiguranim osobama koje imaju pravo na naknadu troškova prijevoza za korištenje zdravstvene zaštite u ugovornoj zdravstvenoj ustanovi u mjestu koje je udaljeno više od 50 kilometara od mjesta njihova prebivališta, odnosno boravka, ako potrebnu zdravstvenu zaštitu nije moguće ostvariti u bližoj ugovornoj zdravstvenoj ustanovi, odnosno ordinaciji ugovornog doktora ili kod bližeg ugovornog isporučitelja pomagala. Naknade putnih troškova vezanih uz korištenje zdravstvene zaštite čine 89,89 % ukupnih ostalih naknada te je njihovo smanjenje utjecalo na pad troškova ove kategorije naknada.

Struktura ostalih isplata osiguranim osobama:

	-EUR		
	2023.	2024.	Indeks
Naknada za troškove prijevoza zbog korištenja zdravstvene zaštite	24.183.154,10	23.181.982,99	95,86
Refundacija troška lijeka	644.535,15	965.417,99	149,79
Naknada za troškove prijevoza u vezi s hemodijalizom	1.250.849,02	1.265.991,61	101,21
Naknada za troškove smještaja uz dijete za vrijeme bolničkog lječenja	98.962,82	115.444,41	116,65
Naknada troškova prijevoza posmrtnih ostataka osigurane osobe	233.892,99	260.129,77	111,22
Ukupno:	26.411.394,08	25.788.966,77	97,64

Rashodi za pripravnički staž, specijalizacije i rad pod nadzorom doktora medicine bez specijalizacije evidentirani su u iznosu od 4.428.141,31 EUR ili 38,87 % više u odnosu na prethodnu godinu, prvenstveno zbog porasta rashoda za rad pod nadzorom doktora medicine

bez specijalizacije. Rashodi za rad pod nadzorom doktora medicine bez specijalizacije iznose 3.861.142,97 EUR, pripravnički staž 549.978,32 EUR, a specijalizacije 17.020,02 EUR.

U 2024. godini HZZO je proveo četiri dijela Otvorenog javnog natječaja za financiranje rada pod nadzorom doktora medicine bez specijalizacije (za ugovorne zdravstvene ustanove i ugovorne privatne ordinacije obiteljske (opće) medicine) te tri Javna natječaja za financiranje pripravničkog staža doktora medicine, doktora dentalne medicine, magistara farmacije i magistara medicinske biokemije i laboratorijske medicine.

U sustav financiranja od strane HZZO-a tijekom 2024. godine uvršteno je ukupno 373 doktora medicine bez specijalizacije koji rade pod nadzorom u ugovornim zdravstvenim ustanovama i kod drugih ugovornih subjekata HZZO-a, te 29 pripravnika – zdravstvenih radnika (12 doktora medicine, 2 doktora dentalne medicine, 7 magistara farmacije i 8 magistara medicinske biokemije i laboratorijske medicine) koji obavljaju pripravnički staž u ugovornim zdravstvenim ustanovama i kod drugih ugovornih subjekata HZZO-a.

Troškovi specijalističkog usavršavanja u 2024. godini u iznosu od 17.020,02 EUR odnose se na posljednju specijalizaciju iz obiteljske medicine u skladu s odredbama Projekta usklađivanja djelatnosti obiteljske medicine s europskim standardima.

Rashodi za naknade plaća privremene nesposobnosti za rad zbog priznate ozljede na radu i profesionalne bolesti bilježe povećanje od 15,20 % i iskazani su u iznosu od 30.414.260,08 EUR. Budući da se ova naknada isplaćuje u iznosu od 100 % od osnovice za naknadu plaće (bez propisanog limita), rast prosječne plaće na razini Republike Hrvatske utjecao je na porast ovih rashoda.

Naturalni pokazatelji privremene nesposobnosti za rad

Ukupna stopa privremene nesposobnosti za rad sastoji se od stope zbog izostanaka s posla u trajanju do 42 dana koje plaća poslodavac i stope zbog izostanaka s posla koji su dulji od 42 dana koje plaća HZZO.

Stopa privremene nesposobnosti za rad do 42 dana na teret poslodavca izračunava se iz podataka u evidenciji liječnika primarne zdravstvene zaštite o broju slučajeva i dana privremene nesposobnosti za rad te broja aktivnih osiguranika iz baze podataka HZZO-a. Stopa privremene nesposobnosti za rad preko 42 dana izračunava se iz doznaka–zahtjeva za refundaciju isplaćenih naknada zaprimljenih u HZZO-u u promatranom razdoblju.

Ukupna stopa privremene nesposobnosti za rad u 2024. godini iznosi 3,77 i povećana je u odnosu na 2023. godinu kada je iznosila 3,68.

Prosječna stopa privremene nesposobnosti za rad na teret poslodavca u 2024. godini iznosi 1,90, što predstavlja rast u odnosu na prethodnu godinu kada je iznosila 1,86.

Stopa privremene nesposobnosti za rad na teret HZZO-a iznosi 1,87 i također je porasla u odnosu na prethodnu godinu (kada je iznosila 1,82) zbog većeg broja dana i slučajeva zbog bolesti i komplikacija u vezi trudnoće i poroda. U okviru stope izostanka s posla na teret HZZO-a, najveći udio ili 73,80 % čine izostanci zbog bolesti, zbog komplikacija u vezi trudnoće i poroda 19,25 %, a njege člana obitelji 6,95 %.

Pregled pokazatelja privremene nesposobnosti za rad u 2024. godini u odnosu na 2023.

	2023.	2024.	Indeks
	1	2	3=2/1
Stopa privremene nesposobnosti za rad			
- ukupno	3,68	3,77	102,45
- na teret poslodavca	1,86	1,90	102,15
- na teret HZZO-a	1,82	1,87	102,75
Dani privremene nesposobnosti za rad			
- ukupno	19.811.999	20.865.889	105,32
- na teret poslodavca	10.029.875	10.522.534	104,91
- na teret HZZO-a	9.782.124	10.343.355	105,74
Prosjek trajanja privremene nesposobnosti za rad u danima			
- ukupno	13,58	12,09	89,03
- na teret poslodavca	8,14	7,17	88,08
- na teret HZZO-a	33,28	30,97	93,06
Zaposlenici odsutni zbog privremene nesposobnosti za rad (dnevni prosjek)			
- ukupno	63.499	66.451	104,65
- na teret poslodavca	32.147	33.511	104,24
- na teret HZZO-a	31.352	32.940	105,07

Prema osnovnim pokazateljima privremene nesposobnosti za rad preko 42 dana, čija se naknada isplaćuje na teret HZZO-a, proizlazi da je prosječno trajanje privremene nesposobnosti za rad bilo 30,97 dana što je manje u odnosu na prosjek trajanja u 2023. godini (33,28 dana). Prosječno trajanje privremene nesposobnosti za rad u danima na teret poslodavaca smanjeno je i iznosi prosječno 7,17 dana.

Ukupan broj dana privremene nesposobnosti za rad na teret HZZO-a u 2024. (10.343.355) u odnosu na 2023. (9.782.124) povećan je 5,74 %. Tako je zbog bolesti, komplikacija u vezi trudnoće i poroda te pratnje zabilježeno 6,79 % više dana izostanaka (9.581.030 u 2024. u odnosu na 8.971.427 u 2023.) dok je kod, prvenstveno njegu člana obitelji, a potom i izolacije i transplantacije u korist druge osobe, zabilježeno smanjenje broja dana izostanaka za 5,97 % (762.325 u 2024. u odnosu na 810.697 u 2023.).

U sljedećoj tablici prikazana je struktura dnevno odsutnih s posla prema uzrocima privremene nesposobnosti za rad na teret HZZO-a.

Uzrok privremene nesposobnosti za rad	Dnevno privremeno nesposobni za rad		Indeks	Učešće	
	2023.	2024.		2023.	2024.
Bolest	22.980	24.134	105,02	73,30	73,27
Komplikacije u vezi trudnoće i poroda	5.685	6.280	110,47	18,13	19,07
Izolacija i pratnja	108	110	101,85	0,34	0,33
Njega člana obitelji	2.579	2.416	93,68	8,32	7,33
Ukupno	31.352	32.940	105,07	100,00	100,00

Tijekom 2024. godine prosječan broj dnevno privremeno nesposobnih za rad na teret sredstava HZZO-a bio je 32.940 osoba i to uglavnom zbog bolesti (24.134 osoba ili 73,27 %), zatim zbog komplikacija u vezi trudnoće i poroda (6.280 osoba), njege člana obitelji (2.416 osobe) te pratnje i izolacije (110 osoba). Promatramo li ukupan broj dnevno odsutnih prema spolu, 62,58 % ili 20.614 čine žene u odnosu na 37,42 % ili 12.326 muškaraca. Razlog tome su izostanci zbog komplikacija u vezi trudnoće i poroda zbog čega dnevno s posla izostaje 6.280 žena te zbog njege člana obitelji (2.034 žena u odnosu na 382 muškarca). Nadalje, broj dnevnih izostanaka zbog bolesti je također blago veći kod žena (12.231 žena i 11.899 muškaraca).

Na teret poslodavca, dnevno s posla zbog bolesti izostaje 33.511 osoba što je 4,24 % više u odnosu na prethodnu godinu kada je izostajalo 32.147 osoba.

Iz prethodno navedenog proizlazi da zbog privremene nesposobnosti za rad prosječno dnevno sveukupno izostaje 66.451 zaposlenika, što je 3,77 % od ukupnog broja aktivnih osiguranika.

Osnovni pokazatelji privremene nesposobnosti za rad po područno ustrojstvenim jedinicama iskazani su u sljedećem pregledu:

STOPA PRIVREMENE NESPOSOBNOSTI ZA RAD
I.-XII. 2024.

PODRUČNA USTROJSTVENA JEDINICA	AKTIVNI OSIGURANICI (PROSJEK)	DANI PRIVREMENE NESPOSOBNOSTI ZA RAD			DNEVNO PRIVREMENO NESPOSOBNI ZA RAD			STOPA PRIVREMENE NESPOSOBNOSTI ZA RAD		
		NA TERET PRAV. I FIZ. OSOBA	NA TERET HZZO	UKUPNO	NA TERET PRAV. I FIZ. OSOBA	NA TERET HZZO	UKUPNO	NA TERET PRAV. I FIZ. OSOBA	NA TERET HZZO	UKUPNO
1	2	3	4 = 2 + 3	5	6	7 = 5 + 6	8	9	10 = 8 + 9	
BJELOVAR	40.647	243.188	234.028	477.216	774	745	1.519	1,90	1,84	3,74
ČAKOVEC	45.411	274.498	284.874	559.372	874	907	1.781	1,92	2,00	3,92
DUBROVNIK	55.621	240.884	263.540	504.424	767	839	1.606	1,38	1,51	2,89
GOSPIĆ	18.704	120.752	110.436	231.188	385	352	737	2,06	1,88	3,94
KARLOVAC	47.001	310.324	193.226	503.550	988	615	1.603	2,10	1,31	3,41
KOPRIVNICA	43.123	240.125	223.553	463.678	765	712	1.477	1,77	1,65	3,42
KRAPINA	55.650	372.770	349.762	722.532	1.187	1.114	2.301	2,13	2,00	4,13
OSIJEK	105.465	650.046	521.265	1.171.311	2.070	1.660	3.730	1,96	1,58	3,54
PAZIN	104.764	621.402	487.939	1.109.341	1.979	1.554	3.533	1,89	1,48	3,37
RIJEKA	126.100	803.885	819.651	1.623.536	2.560	2.610	5.170	2,03	2,07	4,10
SISAK	57.027	412.282	297.731	710.013	1.313	948	2.261	2,30	1,66	3,96
POŽEGA	24.542	132.511	123.332	255.843	422	393	815	1,72	1,60	3,32
SLAVONSKI BROD	51.390	282.027	241.320	523.347	898	769	1.667	1,75	1,49	3,24
SPLIT	188.218	1.168.067	1.080.212	2.248.279	3.720	3.440	7.160	1,98	1,82	3,80
ŠIBENIK	40.111	235.078	172.762	407.840	749	550	1.299	1,87	1,37	3,24
VARAŽDIN	74.839	429.201	450.944	880.145	1.367	1.436	2.803	1,83	1,92	3,75
VINKOVCI	54.308	301.979	310.101	612.080	962	988	1.950	1,77	1,82	3,59
VIROVITICA	26.839	132.196	154.996	287.192	421	494	915	1,57	1,84	3,41
ZADAR	71.945	399.618	347.531	747.149	1.273	1.107	2.380	1,77	1,53	3,30
ZAGREB	531.949	3.151.701	3.676.152	6.827.853	10.037	11.707	21.744	1,89	2,20	4,09
UKUPNO	1.763.654	10.522.534	10.343.355	20.865.889	33.511	32.940	66.451	1,90	1,87	3,77

Na temelju priznatih ozljeda na radu i profesionalnih bolesti od strane HZZO-a, evidentirano je 677.682 dana privremene nesposobnosti za rad (728.276 dana u 2023.). Prosječno dnevno po navedenoj osnovi s posla izostaje 2.158 zaposlenika, a stopa privremene nesposobnosti za rad iznosi 0,12 i niža je od iste u 2023. godini kada je iznosila 0,14. Iznadprosječne stope izostanka s posla po ovoj osnovi evidentirane su u PUJ Osijek (0,18), Virovitica (0,17), Zagreb (0,16), Rijeka i Vinkovci (0,14) te Čakovec i Požega (0,13).

Ukupna stopa privremene nesposobnosti za rad u 2024. godini na nivou Republike Hrvatske iznosi 3,77. Po područno ustrojstvenim jedinicama evidentiran je raspon stope od 2,89 koja je najniža u PUJ Dubrovnik do najviše stope u PUJ Krapina 4,13.

Ako usporedimo ukupan broj dana privremene nesposobnosti za rad i broj aktivnih osiguranika, proizlazi da je svaki zaposlenik na razini Hrvatske tijekom 2024. godine bolovao prosječno 11,83 dana (11,49 dana u 2023.).

Prema podacima o ukupnom broju dana privremene nesposobnosti za rad na teret HZZO-a i zaprimljenim zahtjevima za refundaciju naknade plaće, može se zaključiti da prosječni iznos naknade po danu iznosi 21,32 EUR ili mjesečno 557,87 EUR.

Prosječni iznos rashoda po danu za komplikacije u trudnoći iznosi 24,35 EUR ili 637,16 EUR mjesečno. Napominjemo da HZZO kod isplate naknade zbog privremene nesposobnosti za rad zbog bolesti i zbog komplikacija u vezi trudnoće i poroda uplaćuje u II. stup za mirovinsko osiguranje za korisnika naknade.

Prema podacima Službe za kontrolu, ovlašteni djelatnici HZZO-a su tijekom 2024. godine pri ugovornim subjektima HZZO-a proveli ukupno 4.489 redovnih i izvanrednih kontrola PNR, kao i kontrole PNR-a na zahtjev poslodavca. Pritom su pregledali 19.003 osiguranika/osobnih zdravstvenih kartona i zaključili 4.543 PNR-a ili 24 % kontroliranih PNR-a. Posebna povjerenstva za kontrolu PNR-a pregledala su 4.568 osiguranika i zaključila 1.613 PNR-a ili 35 % kontroliranih PNR-a.

Iz prethodno navedenog proizlazi da su ovlašteni djelatnici HZZO-a u 2024. godini sveukupno pregledali 23.571 osiguranika/osobnih zdravstvenih kartona (28.844 u 2023.) te zaključili 6.156 ili 26 % kontroliranih PNR-a.

7. OBVEZE

Na dan 31.12.2024. godine ukupne obveze HZZO-a iskazane su u iznosu od 686.094.336,33 EUR od čega se na dospjele obveze odnosi 160.736.280,61 EUR ili 23,43 % ukupnih obveza, dok nedospjele obveze iznose 525.358.055,72 EUR ili 76,57 %. Potrebno je napomenuti da su u ukupnim obvezama sadržane obveze za beskamatni zajam iz 2020. u iznosu od 83.271.756,17 EUR čija je otplata planirana do 2027. godine. Usporedbom ukupnih i dospjelih obveza na kraju 2024. godine s istim obvezama na početku godine, ukupne obveze povećane su za 3,66 % ili nominalno 24.239.286,91 EUR, dok su dospjele obveze smanjene za 3,89 % ili 6.498.266,98 EUR.

Dospjele obveze 0	31.12.2023. 1	31.12.2024. 2	Razlika 3
Zdravstvena zaštita obveznog zdravstvenog osiguranja	118.464.690,49	152.799.505,84	34.334.815,35
Zdravstvena zaštita dopunskog zdravstvenog osiguranja	311.807,49	553.645,41	241.837,92
Novčane naknade	46.247.863,25	4.641.995,27	-41.605.867,98
Stručne službe OZO i DZO	2.194.230,19	2.741.134,09	546.903,90
Beskamatni zajam od Državnog proračuna	15.956,17	0	-15.956,17
Ukupno:	167.234.547,59	160.736.280,61	-6.498.266,98

Na smanjenje dospjelih obveza utjecalo je podmirenje obveza za refundacije naknada plaća privremene nesposobnosti za rad prema korisnicima državnog proračuna za period 2022. - 2024. godine. Tako dospjelle obveze za naknade na 31.12.2024. iznose 4.641.995,27 EUR i manje su za 41.605.867,98 EUR u odnosu na 31.12.2023. godine.

U strukturi dospjelih obveza najveći dio čine obveze za zdravstvenu zaštitu obveznog zdravstvenog osiguranja u iznosu od 152.799.505,84 EUR i koje su povećane 34,3 milijuna EUR u odnosu na 31.12.2023. Glavnina iznosa dospjelih obveza za zdravstvenu zaštitu u obveznom zdravstvenom osiguranju (84,07 %) odnosi se na dospjelle obveze za lijekove na recepte u iznosu od 128.454.307,80 EUR, što predstavlja povećanje od 18,7 milijuna EUR u odnosu na stanje na kraju 2023. godine, ali unutar dogovorenih rokova plaćanja prema ljekarničkim ustanovama.

8. POTRAŽIVANJA

Ukupna potraživanja HZZO-a na dan 31. prosinca 2024. godine iznose 1.481.329.952,08 EUR, od čega ispravak vrijednosti potraživanja iznosi 357.515.936,54 EUR.

NAZIV	Iznos (EUR)
-depoziti, jamčevni polozi	27.764,61
-potraživanja od zaposlenih	8.403,67
-potraživanja za više plaćene poreze i doprinose	99.482,67
-potraživanja za predujmove	891.804.386,43
-dionice i udjeli u glavnici	5.234.788,57
-potraživanje za doprinose	255.138.130,53
-potraživanja za pomoći iz inozemstva	725,99
-potraživanja za prihode od imovine	64.635.972,18
-potraživanja za administrativne, upravne pristojbe	121.462.056,80
-potraživanja za premiju po policama osiguranja DZO	135.147.172,24
-ostala potraživanja	60.524,22
-potraživanja za kazne i upravne mjere	223.951,64
-potraživanja od prodaje nefinansijske imovine	60.212,88
-rashodi budućeg razdoblja	7.426.379,65
UKUPNA POTRAŽIVANJA	1.481.329.952,08

U strukturi ukupnih potraživanja najveći dio odnosi se na potraživanja za dane predujmove koja na dan 31.12.2024. iznose 891.804.386,43 EUR što je povećanje od 14,01 % u odnosu na stanje 31.12.2023. Potraživanja za doprinose iznose 255.138.130,53 EUR i smanjena su za 29,41 % u odnosu na godinu ranije, dok su potraživanja za premiju po policama Dopunskog zdravstvenog osiguranja smanjena za 29,14 % i iznose 135.147.172,24 EUR.

Ispravak vrijednosti potraživanja iznosi 357.515.936,54 EUR, od čega se najveći dio odnosi na sporno naplative doprinose (250.631.315,44 EUR), koji su knjiženi temeljem izvještaja Porezne uprave o stanju sporno naplativih dugovanja poreznih obveznika na dan 31. prosinca 2024. godine (Porezna uprava vodi analitiku potraživanja za doprinose) te na potraživanja za premiju po policama Dopunskog zdravstvenog osiguranja (43.157.817,85 EUR) i potraživanja za ostale prihode (regresi, naknada štete, potraživanja od zaposlenih i ostalo).

9. FINANCIJSKI REZULTAT

Prema prikazanim financijskim pokazateljima poslovanja HZZO je u 2024. godini ostvario ukupne prihode i primitke u iznosu od 5.937.565.928,34 EUR i izvršio rashode i izdatke za otplatu beskamatnog zajma u ukupnom iznosu od 5.881.285.113,30 EUR na temelju čega je ostvaren višak prihoda u iznosu od 56.280.815,04 EUR. Ovaj financijski rezultat predstavlja rezultat poslovanja obveznog i dopunskog zdravstvenog osiguranja, od čega se na obvezno osiguranje odnosi višak prihoda u iznosu od 129.514.290,56 EUR, a na dopunsko osiguranje manjak prihoda od 73.233.475,52 EUR. Višak prihoda u ovom razdoblju dodaje se na preneseni višak prihoda i primitaka iz prethodnih godina koji iznosi 402.353.053,75 EUR, iz čega proizlazi da višak prihoda i primitaka raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 458.633.868,79 EUR.

Kod interpretacije financijskog rezultata potrebno je naglasiti da sukladno Pravilniku o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, iskazani višak prihoda s obzirom na modificirani način prikazivanja poslovnih događaja predstavlja razliku između naplaćenih prihoda i zaprimljenih računa u 2024. godini te se u rashodima ne prikazuju stvarno doznačena sredstva bolničkim zdravstvenim ustanovama od strane HZZO-a. Naime, s obzirom na to da dio bolničkih zdravstvenih ustanova nisu ispostavile dovoljno računa za izvršeni rad kojima trebaju pokriti avansno doznačena sredstva za tijekom godine, HZZO nije mogao sva avansno doznačena sredstva prikazati u rashodima. Tako potraživanje HZZO-a prema bolnicama za neizvršeni rad za 2024. godinu iznosi 124,5 mil. EUR.

Stoga financijski rezultat iskazan po modificiranom načelu ne prikazuje stvarno utrošena sredstva, odnosno odljev sredstava tijekom promatrane godine.

10. ZAKLJUČAK

Poslovanje HZZO-a u 2024. godini bilo je pod utjecajem ubrzanog gospodarskog rasta koji je pridonio porastu broja zaposlenih kao i snažnom rastu plaća. Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, nominalni rast bruto plaća zaposlenih u pravim osobama Republike Hrvatske u razdoblju od siječnja do prosinca 2024. u odnosu na isto razdoblje prethodne godine iznosio je 15,0 %, dok je broj zaposlenih u istom razdoblju porastao za 1,6 %.

U takvim uvjetima, povećali su se prihodi od doprinosa, glavnog izvora prihoda HZZO-a s udjelom od 80,26 %, što je omogućilo da je HZZO, uz prihod od proračuna utvrđen financijskim planom za 2024. godinu, redovito izvršavao svoje obveze prema ugovornim partnerima (prema lijekarničkim ustanovama u dogovorenim rokovima plaćanja) te bio u mogućnosti provoditi Odluke Vlade Republike Hrvatske u cilju zadržavanja jednake razine zdravstvene zaštite na cijelom području Republike Hrvatske i osiguranja nesmetanog funkcioniranja bolničkih zdravstvenih ustanova.

Donesena je jedna izmjena i dopuna financijskog plana HZZO-a za 2024. godinu u listopadu („Narodne novine“, broj 125/2024.) kojom su, zbog procjene većeg ostvarenja prihoda od doprinosa od planiranog te smanjenim rashodima za cjepivo protiv bolesti COVID-19, pokriveni povećani rashodi na aktivnostima zdravstvene zaštite i novčаниh naknada te je izvršena preraspodjela unutar i između pojedinih aktivnosti.

Ukupni prihodi i primici HZZO-a u 2024. godini ostvareni su u iznosu od 5.937.565.928,34 EUR, što je za 15,76 % ili u nominalnom iznosu 808.406.061,69 EUR više u odnosu na 2023. godinu. U strukturi ukupnih prihoda, prihodi od doprinosa ostvareni su u iznosu od 4.765.681.785,52 EUR, što je u odnosu na 2023. godinu povećanje od 19,10 % ili u nominalnom iznosu 764.171.447,02 EUR, prihodi od proračuna ostvareni su u planiranom iznosu od 780.458.857,00 EUR ili 9,84 % više, a prihodi po posebnim propisima u iznosu od 373.373.781,03 EUR ili 7,12 % manje u odnosu na prethodnu godinu.

Ukupni rashodi i izdaci, prema knjigovodstvenoj evidenciji zaprimljenih računa i otplate primljenih zajmova, u 2024. godini iznosili su 5.881.285.113,30 EUR što je 14,84 % ili u nominalnom iznosu 760.129.105,50 EUR više od rashoda u prethodnoj godini.

Ukupne rashode čine rashodi za zdravstvenu zaštitu obveznog zdravstvenog osiguranja (5.030.598.237,78 EUR), zdravstvenu zaštitu dopunskog zdravstvenog osiguranja (279.057.713,57 EUR), novčane naknade (477.593.226,07 EUR), ostali rashodi (84.767.561,88 EUR) i izdaci za otplatu beskamatnog zajma (9.268.374,00 EUR). U okviru zdravstvene zaštite obveznog zdravstvenog osiguranja, najveći udio (47,23 %) čine troškovi bolničke zdravstvene zaštite s iznosom od 2.376.158.957,21 EUR koji su veći 15,88 % u odnosu na isto razdoblje prethodne godine (325.670.986,03 EUR više). Razlog tome je povećanje maksimalnih iznosa sredstava za provođenje bolničke i specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja tzv. bolničkih limita (od travnja 12 %, od svibnja 6 % te od mjeseca srpnja 5%) zbog donošenja Uredbe o nazivima, uvjetima za raspored i koeficijentima za obračun plaće u javnim službama („Narodne novine“, broj 22/2024.), a vezano uz provođenje reforme sustava plaća u javnim i državnim službama što je utjecalo na rast rashoda i na ostalim razinama zdravstvene zaštite. Isto tako, HZZO je u 2024. godini proveo dvije Odluke Vlade Republike Hrvatske kojima je isplaćena namjenska pomoć bolničkim zdravstvenim ustanovama za podmirivanje dijela dospjelih obveza prema

dobavljačima lijekova, potrošnog i ugradbenog medicinskog materijala u ukupnom iznosu od 131.169.318,00 EUR (80.935.744,00 EUR u srpnju i 50.233.574,00 EUR u prosincu 2024. godine).

Smanjenje rashoda u odnosu na 2023. zabilježeno je kod ostale zdravstvene zaštite koja je manja za 17,34 % i to zbog smanjenih rashoda za cjepiva protiv bolesti COVID-19. Rashodi zdravstvene zaštite dopunskog zdravstvenog osiguranja povećani su 38,21 %.

Slijedom gore navedenog, ukupni rashodi za obvezno i dopunsko zdravstveno osiguranje i izdaci za otplatu beskamatnog zajma izvršeni su u iznosu od 5.881.285.113,30 EUR te je u odnosu na ostvarene ukupne prihode i primitke u iznosu od 5.937.565.928,34 EUR iskazan višak prihoda u iznosu od 56.280.815,04 EUR (višak prihoda obveznog osiguranja 129.514.290,56 EUR, a manjak prihoda dopunskog 73.233.475,52 EUR). Ostvareni višak prihoda jednim dijelom je rezultat i toga što bolnice nisu avansno doznačena sredstva od HZZO-a u cijelosti opravdala računima za izvršeni rad, a HZZO nije mogao (u skladu s Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i računskom planu) doznačena sredstva u punom iznosu prikazati u svojim troškovima.

Tijekom 2024. godine, u sustavu obveznog zdravstvenog osiguranja, evidentirano je prosječno 4.067.533 osiguranih osoba što je 0,98 % ili 40.217 osoba manje nego u istom razdoblju prethodne godine. U strukturi ukupnog broja osiguranih osoba, prosječan broj aktivnih osiguranika porastao je za 2,28 % (39.276 zaposlenih više u odnosu na isto razdoblje prethodne godine) te iznosi 1.763.654. Povećanjem broja aktivnih osiguranika uslijed povoljnih makroekonomskih utjecaja nastavlja se dobar trend pozitivnog utjecaja na prihode od doprinosa što omogućava financiranje zdravstvene zaštite ostalih kategorija osiguranika u skladu s načelima uzajamnosti, solidarnosti i jednakosti.

Ukupna stopa privremene nesposobnosti za rad u 2024. godini iznosi 3,77 (3,68 u 2023.). U strukturi ukupne stope, povećane su obje stope tako da stopa privremene nesposobnosti za rad na teret poslodavca iznosi 1,90 (1,86 u 2023.), a stopa na teret HZZO-a 1,87 (1,82 u 2023.). Proporcionalno povećanju stope privremene nesposobnosti za rad, prosječno dnevno izostaje 66.451 zaposlenih (63.499 u 2023.) od čega 33.511 zaposlenika na teret poslodavca, a 32.940 na teret HZZO-a.

Na dan 31.12.2024. godine ukupne obveze HZZO-a iskazane su u iznosu od 686.094.336,33 EUR (u okviru kojih su sadržane i obveze za beskamatni zajam iz 2020. u iznosu od 83.271.756,17 EUR) od čega se na dospjele obveze odnosi 160.736.280,61 EUR. U odnosu na 31.12.2023. godine ukupne obveze povećane su za 24.239.286,91 EUR, dok su dospjele obveze smanjene za 6.498.266,98 EUR. U strukturi dospjelih obveza najveći dio odnosi na obveze za lijekove na recepte u iznosu od 152.799.505,84 EUR, koje su povećane u odnosu na stanje na kraju 2023. godine. Dospjele obveze za novčane naknade smanjene su za 41.605.867,98 EUR zbog podmirenja obveza za refundacije naknada plaća privremene nesposobnosti za rad prema korisnicima državnog proračuna za period 2022. - 2024. godine. Otplata dijela beskamatnog zajma, planirana u 2024. godini u iznosu od 9.268.374,00 EUR, izvršena je u cijelosti.